

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز یکشنبه سوم آبان ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - سؤال آقای اوحدی و جواب آقای وزیر کشور راجع باصفهان
- ۳ - تقدیم لایحه سد سازی و آبیاری از طرف آقای وزیر کشاورزی
- ۴ - بقیه شور لایحه متمم بودجه
- ۵ - موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت و ربع پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه ۳۰ مهر ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

***

[۱ - تصویب صورت مجلس]

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست؟ (خیر) صورت مجلس تصویب شد.

بعضی از نمایندگان - دستور دستور.

[۲ - سؤال آقای اوحدی و جواب آقای وزیر کشور راجع به اصفهان]

رئیس - سه چهار نفر قبل از دستور اجازه خواسته اند (نمایندگان - دستور دستور) بسیار خوب وارد دستور میشویم آقای اوحدی از وزیر کشور سئوالی دارند (افشار - باشد برای بعد وارد دستور شویم)

اوحدی - آقای وزیر کشور هر گاه تشکیلات اداری ایران از روی قواعد علمی تأسیس و متصدیان امور اداری اشخاص مجرب و آزموده انتخاب شده بودند و با مختصر علاقه و وظایف خود را انجام میدادند نه من نیاز بسئوال کردن از شما داشتم و نه اینکه شما برای تهیه جواب من قریب چهل روز صرف وقت می فرمودید.

آقای وزیر کشور - اگر اداره آمار بوظایف قانونی خود عمل میکرد و می دانست که مکلف است صورت کامل افراد کشور را از صغیر و کبیر زن و مرد مرده و زنده داشته

(مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

عین مذاکرات مشروح صدمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : روحی - فاطمی .
غائبین بی اجازه - آقایان : تولیت - دکتر ضیاء - نوبخت - اورنگ - دکتر جوان - امیر ابراهیمی - دبستانی - جهانشاهی - آصف صادق وزیر - شپاهنگ - کامل ماکو - نصر تیان ;
دیر آمده بی اجازه - آقای بوداغبان .

باشد نه از يك طرف اداره نظام وظیفه برای تعیین افراد مشمول در زحمت بود و نه دادگاهها گرفتار اختلاف بر گهای سجلی میشدند و نه دولت برای جیره بندی گرفتار مشکلات میشد و نه من برای تشخیص عده نفوس حوزه اصفهان از شما سؤال میکردم.

آقای وزیر کشور - استاندارها و فرماندارها در قلمرو مأموریت خود نماینده دولت بوده و موظفند سیاست عمومی حوزه فرمانداری خود را از هر جهت تحت مراقبت قرار داده و وسایل آسایش و امنیت و امور بهداشت و خواربار اهالی را با قوه ای که دارند فراهم سازند باین نظر قوانین شورای اداری را تحت ریاست استاندار یا فرماندار قرار داد که در شورای اداری هر گونه اختلافاتی که بین ادارات یا شکایت اهالی از مأمورین دولتی باشد حل گردد و يك مقدار زیاد از وقت دولت صرف بر گهای شکایات اهالی کشور نگردد. الحال از شما سؤال میشود که آیا استاندار اصفهان این شورای اداری را تشکیل میدهد یا خیر؟ آیا آگهی داده اند که اهالی شکایات خود را با آنجا بدهند و آیا میدانید که قند و شکر و سیکار و پارچه که از طرف دولت با اهالی داده میشود بحوزه اصفهان چقدر رسیده است و آیا اهالی بلوکت از این اشیاء بهره مند شده اند یا خیر؟

آقای وزیر کشور - اینکه قانون تقسیمات کشور فرمانداران را موظف نموده که اهالی و ملاکین را وادار باجرایی برنامه فلاحتی نمایند از این نقطه نظر است که علاوه بر معایب عمومی قوه اجرائیه در دست فرماندار است مضافاً باینکه سیاست نان آنها مثل امسال از همه سیاستها مهمتر است بنا بر این آیا استاندار میدانند که زراعت پائیزه سال گذشته و بهار امسال و آبی و دیم اصفهان چقدر بوده است؟ آیا استاندار میدانند که اصفهان امسال چه مقدار بذر احتیاج دارد؟ آیا استاندار میدانند که برای تأمین نان آتیه اصفهان چه مقدار بذر باید زیر خاک برود؟

آیا استاندار میدانند که محصول اصفهان هیچوقت گفایت اهالی را نمیکرده است و البته با تعیین مقدار محصول امسال

و تعداد اهالی حوزه اصفهان و تقسیم حاصل بین آنها معلوم خواهد شد که اصفهان چقدر کسر دارد آیا استاندار میدانند که دولت برای هر یکصد هزار نفر اهالی طهران در روز یکصد خروار آرد میدهد و روی این عمل طبق سرشماری که در اصفهان شده جمعیت شهر با شعاع دویست و چهار هزار نفر معین کرده که بنظر بنده از شهر یور گذشته تا بحال چندین هزار نفر با آنها افزوده شده است بنابراین اگر بگوئیم که جمعیت خود شهر دویست هزار نفر است باید روزی دویست خروار که در ماه شش هزار خروار و برای ده ماه شصت هزار خروار میشود برای خوراك شهر در نظر گرفته شود حال باید ملاحظه کرد که صورت مازاد که از مالکین گرفته شده چقدر وجه مقدار بانبارهای دولتی وارد شده است و لازم است از طرف استاندار گزارش داده شود تا دولت از وضعیت خواربار اصفهان مستحضر شود و در مقام علاج کسری بر آید.

در خاتمه تذکر میدهم که برای نان تهران گفته میشود روزی هشتصد خروار آرد داده میشود اگر این مطلب راست باشد برای مدت ده ماه دویست و چهل هزار خروار آرد لازم است آیا دولت این مقدار آرد را از کجا تأمین خواهد کرد؟! **وزیر کشور (آقای عامری)** - سئوالاتی که نماینده محترم فرمودند بسه قسمت است اولش اینکه آیا بر طبق قانون سرشماری که وزارت کشور عهده دار است معین کرده اند که نفوس قلمرو اصفهان چقدر است یا خیر و فرمودند که اگر آمار منظم بود ممکن بود این سؤال را محتاج نباشند و باز هم اگر آمار منظم بود صورتهائی ممکن بود انتشار پیدا کند و در دسترس عموم گذاشته شود و همه اطلاعاتی پیدا کنند عرض کنم اداره آمار از وقتی که این قانون گذشته است شروع کرده اند يك قسمت هم بعمل آمده است و بعد برای سایر قسمت ها بواسطه پیش آمد های اخیر این سر شماری موقماً موقوف مانده است آنچه را که تا کنون سر شماری شده است و نتیجه اش در دست است بنده بعرض آقایان میرسانم يك قسمتهائی هم که سر شماری نشده است آن قسمتهائی است

که از روی دفاتر آمار نسبتاً میتوان گفت البته بنده این ادعا را ندارم که خیلی منظم و مرتب باشد ولی خلاصه ای میشود از روی آنها تا قدری که ممکن است ترتیب کنیم و بنده بعرض آقایان میرسانم: در تاریخ ۶ دی ماه ۱۳۱۹ شهر اصفهان تا شعاع شش کیلو متر سر شماری شده و جمعیت آن در این تاریخ عبارت بوده است از ۲۰۴۵۹۸ نفر که از این عده ۱۰۴۵۹۵ نفر مرد و ۱۰۰۰۹۳ نفر زن بوده اند. اردستان در ۲۸ تیر ماه ۱۳۲۰ سر شماری شده است جمعیت حاضر آن (وقتی که ما میگوئیم جمعیت حاضر یعنی در آن موقع که سر شماری شده اعم از اهالی آنجا یا اشخاصی که مشغول عبور هستند و بعد ممکن است کم یا زیاد شود) عبارت بوده است از ۵۶۸۹ نفر که ۲۶۴۴ نفر مرد و ۳۰۲۵ نفر زن بوده است. فریدن در ۲۷ مرداد ۱۳۲۰ سر شماری شده و جمعیت حاضر آن ۹۲۵۸ نفر که ۴۶۵۴ نفر مرد و ۴۶۰۴ نفر زن بوده است. اما راجع به تعیین نفوس کلمه قلمرو اصفهان این میزانی بود که سر شماری طبق قانون بعمل آمده و سایر نقاطی که هنوز سر شماری نشده و از روی دفاتر آمار آنچه بتوانیم تعیین کنیم این است جمع نفوس قلمرو اصفهان ۹۲۱۲۳۴ نفر معین میشود. اما نسبت بسؤال دوم که فرمودند به موجب قانون تقسیمات کشور شورای اداری شهرستان که باید تحت ریاست فرماندار تشکیل شود آیا در اصفهان تا بحال شورای اداری تشکیل شده است یا خیر: شورای شهرستان طبق قانون تقسیمات کشور منظمماً تشکیل شده و با اینکه هر ماه يك مرتبه بایستی تشکیل شود جلسات فوق العاده ای هم داشته اند و صورت جلسات منظم داشته اند و بوزارت کشور داده اند هر کدام از آقایان بخواهند ممکن است مراجعه کنند. از موقع ابلاغ قانون تقسیمات کشور مصوب ۱۳۱۶ تا کنون علاوه بر جلسات فوق العاده مرتباً در ۱۵ هر ماه جلسات عادی شورای شهرستان تحت ریاست فرماندار تشکیل گردیده است. از ابتدای سال ۱۳۲۰ طبق دفاتر مربوطه و صورت مجلس های موجود در وزارت کشور ۱۸ جلسه تشکیل شده و حتی از اسفند ۱۳۲۰ تا اوایل ماه پنجم سال جاری شنبه هر هفته

شورای شهرستان تشکیل جلسه داده است و در این تاریخ بواسطه کثرت کار های سایر ادارات موافقت شده است که جلسات در اول و ۱۵ هر ماه بطور عادی تشکیل یابد سؤال سوم نماینده محترم راجع باطلاعات فرماندار بود از میزان بذر و کشت آنجا اینها را البته چونکه وزارت کشاورزی اقدام میکند و از نقطه نظر خواربار هم وزارت خواربار تشکیل شده بنده خودم وقتی که سؤال شد واقعاً نمیتوانم بگویم که فرماندار جزئیات را اطلاع دارد یا خیر و ناگزیر بودم که بآن ها رجوع بکنم برای اینکه خیال کردیم قطعاً آنها اطلاعاتی دارند برای اینکه در مجلس بدریشان میخورد این بود که سؤال کردم و ایشان هم اطلاعات کافی دادند که حالا بعرض آقایان میرسانم: آقای اوحدی میفرمایند که بموجب قسمت دوم ماده ۱۰ قانون تقسیمات کشور آبا فرماندار میدانند که امسال چقدر بذر باید کاشته شود آیا میدانند که در اصفهان چقدر بذر موجود است یا خیر و آیا فرماندار میدانند که اصفهان علاوه بر بذر و آذوقه خود چقدر زیادی دارد یا خیر: نسبت باجرای برنامه... این را باید با آقایان عرض بکنم که نه فقط اصفهان بلکه در همه جا بخشدارها مطابق دستورات کلی که بهشان داده شده است از هیچگونه تشریک مساعی با نمایندگان کشاورزی برای تشویق و وادار کردن مردم برای بذر کاری و عملیات کشاورزی فرو گذار نکرده اند ضمناً بخشدارها در تمام حوزه اصفهان علاوه بر فرماندارها عملیاتی کرده اند که با کمک نمایندگان کشاورزی مردم را تشویق به بذر کاری علاوه بر آنچه سابقاً شده است بکنند. میزان کشت گندم و جو (علاوه بر برنج که مقدارش هم در بهار کاشته شده) در پائیزه کاری سال ۱۳۲۰ و بهار کاری امسال که خرمن آن در سال جاری برداشت شده مطابق فهرستی که فرمانداری فرستاده بر حسب هکتار عبارت از ۵۸۳۱۵ هکتار است که عبارت از ۵۸۳۰۰۰ جریب اصفهان باشد و اگر در هکتاری هشتاد من بذر آنچه که معمول است کاشته شده باشد جمع کشت پارسال اصفهان و بهار امسال عبارت خواهد بود از ۴۶۶۵۲ خروار و در هذ السنه اگر

بیشتر از پارسال کاشته نشده باشد بطور حتم عرض میکنم که کمتر از پارسال کاشته نشده باشد بلکه تصور میکنم که امسال در حدود پنجاه هزار هکتار کاشته شود. بخش های شهرضا و اردستان مقدار ۳۰۸۷۰۰ کیلو گندم و ۳۶۶۰۰ کیلو جو کسر بذر دارند که از طرف وزارت کشاورزی و نمایندگان آنها اقدام شده است که کسر بذر این نقاط از نقاط دیگر جبران بشود راجع بمازاد آذوقه هم بطور کلی چنانکه آقایان محترم مستحضرنند اصفهان همیشه مصرف دو ماه از سال را کسر داشته که از خارج کمک میشده است و چون امسال مطابق اطلاعات خصوصی که رسیده است بواسطه تنگی آذوقه در سایر نقاط جنوبی شاید خودشان (اما نه از طرف دولت) سعی کرده باشند از اصفهان خریده باشند. خاطر آقایان مستحضر است که در قسمت جنوب که یک سختی احساس میشده کرمان هم یک سختی هائی داشته اند البته آنها هم اهل این کشور هستند اگر به این وسیله بتوانند تعهد کنند شاید بازرگانان و اشخاص دیگر بتوانند از اصفهان تهیه کنند ولی مطابق اطلاعات خصوصی که بنده دارم شاید آقایان از کرمان و فارس بعضی اطلاعات خصوصی ندارند ولی گفته اند سعی کردیم چون وضعیت سخت است از اصفهان بدست آوریم ممکن است در یک همچو موقع تنگی جائی که سختیش زیادتر بوده است سعی کرده باشند که از اصفهان بیاورند بنابر این اینطور به نظر میرسد که اگر سالهای پیش اصفهان دو ماه کسر داشته شاید امسال یک قدری بیشتر کسر داشته باشد این را هم با آقای وزیر خواربار مذاکره کردم بلکه بتوانند اگر کسری بزرگ داشته است آن جا تأمین کنند. نسبت بخوار بار هم محتاج بتوضیح نیست که بنده عرض کنم تمام وقت دولت از چندی باین طرف مصروف همین کار است از صبح تا شب احتمال می رود که شاید ما یکی دو روز در هفته بتوانیم به وزارتخانه خودمان برسیم برای امر خواربار و امیدواریم با همین نیت خیر که در آقایان هم هست امسال موفق بشویم و رفع نگرانی از آقایان بشود. اگر احصائیه بیشتری

بخواهید بنده حاضرم احصائیه کشت بهاره و بائیزه را جزء بجزء خدمت آقایان عرض کنم و اگر توضیحاتی لازم باشد بعرض برسانم.

جمععی از نمایندگان - خیر خیر کافی است.

۳- تقدیم لایحه سد سازی و آب یاری از طرف آقای وزیر کشاورزی

وزیر کشاورزی - اهمیت آب برای کشاورزی ایران حاجت بزرگ نیست (صحیح است) تمام زراعت ما محتاج آب است تا کنون اقدامات اساسی در این باب نشده است (صحیح است) برای تأمین این منظور وزارت کشاورزی اخیراً یک برنامه تهیه کرد که بموجب آن در مدت ده سال در حدود دو بیست و سی هزار هکتار اراضی مشروب شود برای تأمین قسمت مالی این اعتبار یک قانونی تهیه شده که بموجب آن سالیانه مبلغی در بودجه کشور منظور می شود برای انجام این برنامه آبیاری کشور ضمناً در این قانون بعضی مواد دیگر هم منظور شده است برای بهبود وضع آبیاری فعلی بعضی مواد آن مربوط به تنظیم و تحت نظم در آوردن تقسیم فعلی آبهائی است که داریم یک مقررات راجع باداره رودخانه ها و قنوات مشترک یک مقرراتی در نظر گرفته شده برای عمران منابع آب که فعلاً مخروبه است یا مالکین آنها اقداماتی که لازمست برای عمران آنها نمیکنند این قانونی است که تقدیم میکنم (تقدیم مقام ریاست کردند) یک عرض دیگر هم راجع بقانون جنگل است این قانون الا آن چهارماه است در مجلس است یک شور آن در مجلس تمام شده یک شور دوم آن هم در کمیسیون تمام شده آمده است به مجلس اشخاص جنگلها را قطع میکنند و ما وسیله قانونی برای تعقیب آنها نداریم هر وقت هم که بخواهیم آنها را توقیف کنیم محاکم تعقیب نمیکنند نظر باهمیتی که این موضوع دارد خواستم از آقایان استدعا کنم این قانون را اقلاً در هفته آتی بگذارند جزء دستور زودتر تمام بشود هم دولت تکلیف خودش را بداند هم مردم تکلیف خودشان را بدانند.

۴- بقیه شور در لایحه متمم بودجه

رئیس - بکمیسیون رجوع میشود. قانون متمم بودجه مطرح است پیشنهادات مربوط بماده ۳۲ قرائت میشود.

وزارت بهداشتی مجاز است تمام یک قطعه باغ معروف پیوستی کنار جاده ورامین را بطور رایگان با آقای حاج سید رضا فیروزآبادی ....

افزار - این ماده رفت به کمیسیون ماده بعد خوانده شود.

دکتر طاهری - این ماده آنروز که مطرح شد قرار شد اصلاحی در عبارت بشود با آقای فیروزآبادی هم صحبت شد از این جهت عجله ندارد این را خوبست بگذارند تا اصلاح شود حالا ماده بعد مطرح بشود.

رئیس - ماده سی و سه قرائت میشود:

ماده ۳۳ - وزارت بهداشتی مجاز است یک میلیون و پانصد هزار ریال برای ترمیم امور مالی بنگاههای خیریه بهداشتی و شیرو خورشید سرخ استانهای ۳ و ۴ از بانک ملی وام دریافت داشته واصل و بهره آنرا از محل اعتباری که در بودجه های سال آینده خود منظور خواهد نمود باقسط رد نماید.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده موافقم که این موضوع عملی شود و یک گمکی به شیر و خورشید سرخ بشود مخصوصاً در قسمت استان سه و چهار ولی خواستم اینجا عرض کنم بنگاه شیر و خورشید سرخ یک مؤسسه ایست علیحده و مربوط با ادارات کشور نیست اینجا نمیشود اجازه قرض بان مؤسسه داد یک مؤسسه ایست آزاد که یک عوایدی دارد و یک مخارجی هم دارد خواستم پرسیم که این ماده چه صورتی دارد خوبست بکنفر از آقایان و زورائی که تشریف دارند واطلاعاتی دارند توضیح بدهند.

رئیس - آقای نقابت.

نقابت - بنده در ماده قبل عرض داشتم.

رئیس - آقای منشور در این ماده صحبت دارید؟

منشور - عرض کنم در چند جلسه قبل آقای وزیر بهداشتی توضیحات خیلی مفصلی دادند برای تشکیلات

بهداری بملکت هر چند پرده از روی کار برداشتن و فرمودند که بمعنای واقع کلمه ما دارای بهداشتی نیستیم و تمام تشکیلات بهداشتی ما ظاهری است (بعضی از نمایندگان - بلندتر) اما اسباب تشکر و امتنانست که دیدیم واقماً بکنفر وزیر آنتوریکه باید وظیفه رسمی خودش را عمل کرد و حقایق بیان شد البته آقایان نمایندگان با آن بیان میتوانند اطلاع کامل حاصل کنند بجزئیات امور و در موقعیکه مطالب مطرح است یک تذکرانی که مفید باشد بحال عموم بیان کنند بهمین جهت بنده جرأت پیدا کردم در یک قسمتهائی یک عریضی بکنم که شاید مورد توجه آقای وزیر بهداشتی نبوده است و ما که با اشخاص تماس داریم و از نزدیک می بینیم بنظر مان رسیده است و لازمست تذکر بدهیم بنده تصور میکنم که البته همکاری بهداشتی با شهر داری در درجه اول باید عمل بشود و تازمانی که تشکیلات شهر داری کافی نباشد شهر داری هم نمیتواند بوظایف خودش عمل بکند اگر بنا باشد شهر های ما آبش بحال فعلی باقی بماند شهرهای ایران بهمان کثافت شان باقی بماند و خیابانها هم بهمین حال فعلی گرد و خاک از یک طرف بحلق مردم فرو برود و از طرف دیگر ما برویم در شاه آباد برای مسلولین مریضخانه درست کنیم و بخواهیم معالجه کنیم این علاج و فایده آئی نخواهد کرد. بنده در این قسمت خیابان عشرت آباد که اغلب میروم می بینم در آنجا گرد و خاک زیادی بلند میشود و ابداً توجهی نمیشود هر چند برای اینکه اخیراً آقای دکتر سجادی آن جا تشریف آورده اند البته نسبت باین قسمت و تمام کوچه ها توجه میشود ولی آنطور که باید و شاید نمیشود. مدتها بود که قسمت شمال غربی شهر خیلی مورد توجه بود و قسمتهای دیگر از همین جهت طرف توجه واقع نمیشد البته الان خیلی بموقع است که هر دو قسمت وزارت بهداشتی و شهر داری با هم همکاری بکنند شاید که بمرحمت ایشان سایر قسمتهای شهر هم از بهداشتی استفاده بکنند اینجا خواستم تذکر بدهم که اغلب اشخاص که تحصیل کرده و ایسانسیه هستند وظیفه خودشان را میدانند که نسبت به مردم چطور باید

رفتار کنند و بچه ترتیب با آنها سلوک کنندولی بدبختانه زمانی که يك عده طبائى كه معلوم نیست در كجا تحصیل کرده اند فرار کرده اند و بطهران آمده اند هر کدام از این ها برای خودشان يك عنوان تخصصی اختیار کرده اند و تمام این ها را دیولوگ هستند که با اشعه مجهول و اشعه قرمز و اشعه ماوراء بعضی اشخاص را معالجه میکنند و هر کدام سه چهار لامپ قرمز و آبی آورده اند توی مطبخشان گذاشته اند و اشخاصی که از همه جا بی اطلاع هستند بااعانات آنها اغفال میشوند پولهایی هم میپردازند بالاخره معالجات آنها هم مفید واقع نمیشود و مایوسانه میروند و بنده معتقدم یعنی میخواهم استدعا کنم که وزارت بهداشتی باین قسمت توجه بکنند که اشخاص لااقل گیر این شیادها نیفتند و تا اندازه ای وسایل معالجات الکتریکی را در دسترس مردم بگذارند و ارزاتر بکنند و چون شنیده میشود که بعضی از آقایان اطباء دارو و فیلم را برای عکس برداری بخودشان تخصیص داده اند البته اینهم يك قدمهائی است که باید وزارت بهداشتی در ضمن اصلاحات درست بکنند منجمله بنده شنیدم که از برزیل يك مقدار قهوه هدیه فرستاده اند برای شیرو خورشید ایران که تقسیم بشود بین مرضی اما نمیدانم آیا واقعاً این قهوه ها تقسیم شده است یا خیر (شاید دروغ باشد این مطلب) فروخته شده است و پولش از برای فوق العاده و مخارج اداری مصرف شده است خدا نکند که دروغ باشد که خیلی اسباب تأسف است. بعد يك مریضخانه دیگری که اخیراً احداث شده اعلیحضرت همایونی هم تشریف بردند آنجا شنیدم که البته روز پذیرائی ایشان برای افتتاح ظاهر کار را خوب درست کرده بودند بعد هم اسباب عاریه بوده است و برداشته اند برده اند و همچنین مریضخانه شاه آباد که سوای آن است آنجا مرضی دارای بالاپوش کافی نیستند و با همان لباس شخصی خودشان در مریضخانه خوابیده اند حتی لباسهای آنها را در آبی میشویند که يك قسمت شهر از آن آب مشروب میشود این قسمت هارا باید دید که راست است یا دروغ باید وزارت بهداشتی ضمن اصلاحاتی که

در نظر دارند بکنند، در اغلب ممالک دنیا معمول اینست که اجزاء ادارات حتی کارمندانها يك بیمه اجباری دارند یعنی از حقوق خودشان در هر ماه صدی يك یا دو میپردازند در موقعی که مریض میشوند حق معالجه از مریضخانه دارند در مملکت ما هنوز این امر معمول نشده است اگر وزیر بهداشتی بتواند این کار را بکند در این موقع که دوا خیلی گران است يك تسهیلات خوبی بعمل می آید و اشخاص از هزینه بیماری شان کسر میشود و تصور میکنم که این اصلاح بجائی است. عرض من همین بود.

مخبر کمیسیون بودجه (آقای اعتبار) - آقای منشور فرمایشاتشان همه بجا و بموقع و صحیح بود ولی مربوط باین ماده نبود. البته همه اش يك افکار خیلی بلندی است که آقای وزیر کشور و آقای معاون محترم وزارت دارائی که تشریف دارند این ها را یادداشت فرمود که به آقای وزیر بهداشتی هم تذکر بدهند برای سازمان نو از این تذکرات استفاده کنند (طباطبائی و آقای وزیر کشور هم بشهرداری). عرض کنم که موضوع ماده سی و سه را بر عرض آقایان میسرانم که مسبوق بشوید و هیچ اشکالی هم بنظر نمی آید. موضوع این است که در استان سه و چهار معمول بوده است يك عوارضی بنام شیرو خورشید سرخ گرفته میشده و از آن محل بنگاههایی ساخته شده و حالا هم دایر است. بنگاههای بهداشتی و البته این عوارض که سابق گرفته میشد باز قانونی هم ندارد این را هم باید آقایان مسبوق باشند که روی توافقی که شده با اهالی محل و انجمن شهرداری عوارضی گرفته میشده و این خیلی کم بود و از این محل بنگاههای مفیدی هم ساخته شده و الا آن هم مهیا و حاضر است اخیراً آن عوارض را نتوانستند بآن کیفیتی که سابقاً گرفته میشد بگیرند خلاصه این بنگاهها که از آن محل بودجهشان پرداخته میشد بعسرت و زحمت افتاده اند باین جهت دولت اینطور فکر کرد که از بانک ملی يك میلیون و پانصد هزار ریال وام بگیرد و مخارج و احتیاجات فوری آن بنگاههای خیریه را بپردازد تا اینکه در موقعی که بودجه خودش را

مینویسد این بنگاه را هم مثل سایر بنگاهها در بودجه منظور ندارد. منظور این است که این البته يك عملی است میشود مقصور نگردیده است بحساب اعتبار مذکور بخرج که مجلس هم بنظر بنده کاملاً موافق است که این بنگاهها را باید نگاه داشت و نگذاشت برای يك مبلغ کوچکی از بین برود (صحیح است) **رئیس - آقای دکتر طاهری.**

دکتر طاهری - همینطوری که آقای مخبر توضیح دادند این یکی از مواد خوب قانون متمم بودجه است زیرا بنگاههای شیر و خورشید در استان سه و چهار مؤسسات خیلی مفیدی و بیمارستان های خیلی مفیدی دارد که بدرد مستمندان و مرضی میخورد، امسال بواسطه پیش آمدهائی که شده است آنها نتوانستند آنجاها را که اداره میکردند بطور کافی و مثل هر سال اداره کنند و بین مالیه و بنگاه شیر و خورشید هم يك اختلاف نظری پیش آمد که میگویند شما نباید این عوارض را بگیرید بنگاه شیر و خورشید هم بعنوان کمک و اعانه ای که مردم خودشان میدادند میگرفت و برفع مردم هم بوده اینکه مالیه میگوید ما خودمان تأمین میکنیم و پیش آمدهائی هم که امسال در آنجا شده است اسباب نکس در آمد شده و این مؤسسات امسال بعکس بیشتر بدرد مردم خورده است تا آن دوره و از این جهت دولت خواسته است تأمین بکند این موضوع را و از کارهای بسیار خوب است از قرضه هائی که میکنند مخارج آنها میپردازند و بعد هم از محل اعتباری که در بودجه میگذارند تأمین میشود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایانی که موافقت بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد موافقین با ماده سی و سه بر خیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده سی و چهار قرائت میشود:

ماده ۳۴ - وزارت دارائی مجاز است اسناد هزینه مخارجی را که در حدود اعتبارات مصوب و طبق مقررات مربوط پرداخته شده ولی بخرج بردن اسناد آن بواسطه کافی نبودن اعتباری

و لخر جهائی در این مملکت شده است. بنظر بنده خوب است آقایان موافقت فرمایند و این ماده را رد کنند و تصویب نکنیم تا این که دولت در آینده تکلیف خودش را بداند

معاون وزارت دارائی - فرمایشات نماینده محترم بطور کلی صحیح بود ولی موردش در این ماده نیست حالا بنده برای توضیح مختصراً عرض میکنم که این ماده مربوط به اعتبارات مصوبه است و حالا چطور شده است که ما احتیاج پیدا کردیم همچو ماده را در متمم بودجه بگذاریم. قانون محاسبات عمومی يك دوره عملی را معین کرده است یعنی بودجه را که مجلس شورای ملی برای يك سال تصویب میکند برای يك مدت معینی یعنی چند ماه از سال بعد این دوره عمل برای بودجه سال پیش خواهد بود یعنی از حیث تعیین خرج دولت میتواند خریجهای انجام شده نه خریجهای انجام نشده را که بواسطه حاضر نبودن سند یا مساحه طرف یا این که اداره مربوطه نتوانسته است این اسناد درست تشخیص بدهند يك دوره عملی قانون قائل شده که در این مدت ادارات مربوطه و وزارتخانه ها حق دارند که به حساب اشخاص رسیدگی کنند و تشخیص طلبشان را بدهند و طلب آن ها را بپردازند و يك اعتبارات متحرك هم در دست محاسبات وزارتخانه ها است که اینها جهت پرداخت همین جور اعتبارات است در دوره عمل قانونی و همین طور که در این ماده تصریح دارد ملاحظه میفرمائید که ابدأ خارج از بودجه مصوبه هیچ خرجی را شما این جا اجازه نمی دهید و فقط پرداخت يك مخارجی است که طبق اعتبارات مصوبه شده مثلاً فلان مقاطعه کار کارش را انجام داده ولی حسابش تفریح نشده و یا يك آدمی ممکن است بطور مساعد حقوقي گرفته است و آن حسابدار هم حقوق او را پرداخته است ولی اسنادش حاضر نشده که کامل شود و چون دوره عمل منقضی شده نمیتواند بخرج بگذارد و برای این که دوره عمل منقضی شده این اجازه را از مجلس شورای ملی میخواهم و چنانچه ملاحظه میفرمائید در بودجه وزارت دارائی هم از حیث در آمد و از حیث هزینه يك مبلغی برای این کار منظور است ولی در عین حال برای این که قانون تفریح بودجه معطل نماید این ماده را در متمم بودجه گذاشته اند که اگر

يك خرجی در حدود اعتبار مصوبه مجلس شورای ملی انجام شده باشد و در موعد مقرر اسناد آن حاضر نبوده و نتوانسته اند بخرج قطعی بگذارند حالا دولت بموجب این ماده مجاز خواهد بود که در بودجه بگذارد و تفریح بودجه را تقدیم کند و هیچ خرج زائدی نیست و در همین ماده هم تصریح دارد و کاملاً اطمینان داشته باشید که از این حیث و در این ماده هیچ خرج تازه تحمیل به بودجه مملکت نمیشود اما این که بطور کلی باید جلو گیری کرد و خرج نکرد اینرا بنده کاملاً موافقم و انشاء الله اگر فرصتی باشد باید کاری کرد که آن کارهای قدیم دیگر تکرار نشود

مخبر - عرض کنم برای تأمین نظر آقایان و مخصوصاً آقای طباطبائی از طرف کمیسیون بودجه يك شرحی بوزارت دارائی نوشته شد که بعد از این وزارت دارائی حق ندارد بهیچوجه موافقت کند با این تقاضاهائی که از طرف وزارتخانهها این نوع میشود از طرف وزارت دارائی هم همین مراسم کمیسیون بودجه بخشنامه شده است تمام وزارتخانه ها باین جهت تصور می رود که نظیر این اقلام در بودجه ها دیده نخواهد شد

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

طباطبائی - چون عده برای رأی کافی نیست اجازه میفرمائید مختصر عرض بکنم

رئیس - بفرمائید

طباطبائی - با توضیحات آقای معاون وزارت دارائی البته من متقاعد شدم ولی عبارتی که می نویسد (بواسطه کافی نبودن) این جا آقای مؤید احمدی هم بنده را توجه فرمودند باین عبارت که معنی این عبارت این است که اعتبار شان کم آمده است و الا نوشته می شد (بواسطه گذشتن مدت) معنی این عبارتی که در ماده نوشته شده صریحاً این است که يك چیزی علاوه بر اعتبارات مصوبه خرج شده است و حالا چون اعتبارشان کم آمده است میخواهند بتصویب مجلس شورای ملی برسانند.

معاون وزارت دارائی - خیر آقا خواهش میکنم توجه نفرمائید این مربوط باصل اعتبار نیست این مربوط باعتبار جدیدی است که در بودجه امسال میگذارند و مربوط بسال پیش نیست چون هر وزارتخانه برای این منظور يك مبلغی در بودجه امسال میگذارد و این که نوشته شده است (در حدود اعتبارات) برای این است که در حدود همین مبلغ میتواند خرج کند و حالا که این اجازه داده میشود در حدود همان اعتباری که بان وزارتخانه داده اند این محاسبات را تصفیه میکنند و باید از آن حد تجاوز نکنند.

مخبر - تقاضا میکنم يك اصلاح مختصری است در این ماده بفرمائید در سطر آخر صفحه که مینویسد: بواسطه کافی نبودن اعتباری که بطور تخمین بابت تعهدات بودجه سال انتقال داده میشود. قبل از کلامه سال لفظ آن اضافه شود که می شود بابت تعهدات بودجه آن سال انتقال داده میشود.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - ولی عده برای رأی گرفتن کافی نیست. بنده خجالت میکشم هر دفعه این اظهار را بکنم و تأسف من بیشتر از این است که آقایان این مختصری را هم که اینجا تشریف دارند نمیآیند اینجا بنشینند که هر ساعت و هر دقیقه عقبشان نفرستیم برای اینکه عده کافی شود (ناصری - آتهائی که بیرون هستند که این فرمایشات را نمیشنوند ما که میشنویم اینجا هستیم) یکساعت بظهر مانده جلسه تشکیل میشود و آنوقت با این ترتیب خارج شدن آقایان موجب وقفه کار میشود. آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - عرض کنم بنده تصور میکنم بهتر اینست آقای رئیس دستور فرمایند اسامی آقایانی که بیرون تشریف برده اند اینجا بخوانند که آقایان تماشاچی ها و روزنامه نویسان بدانند کیها هستند و نفرمایند که اسباب تأسف است اسامی آقایان را اینجا اعلان کنند که همه بدنام نشوند

رئیس - بیانات آقایان صحیح است و این فرمایش آقای ملک مدنی هم صحیح است و بنده بکفایتی در این کار قصور

کرده ام چشم بعد از این همینطور عمل میکنم. (در این موقع چند نفر از آقایان وارد شده و عده برای رأی کافی شد)

رئیس - موافقین با ماده ۳۴ با اصلاح کلمه (آن) که آقای مخبر توضیح دادند موافقین بر خیزند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۳۵:

ماده سی و پنجم - وزارت دارائی مجاز است در آمد حاصل از تصفیه سیم مخلوط با خاکهای حاصل از ضرب پول در سالهای سابق موجود در ضرابخانه را پس از وضع هزینه تصفیه بخساب در آمد عمومی منظور و در بودجه سال مربوطه کشور جمع و خرج نماید این اجازه شامل عملیاتی که در سال ۱۳۲۰ برای انجام این منظور بطور آزمایش بعمل آمده نیز خواهد بود.

رئیس - آقای فرمانفرمائیان.

فرمانفرمائیان - این ماده بنظر بنده درست مصرح

نیست در این باب یا آقای مخبر یا آقای معاون تقاضا میکنم توضیحی بفرمایند اینجا مینویسد (خاکهای حاصل از ضرب پول در سالهای سابق) ولی معلوم نیست که مال چند سال است و چه مبلغی است از کی این مانده و در سابق چطور نسبت باین کار عمل کرده اند آیا در متمم بودجه های ادوار گذشته چنین اجازه از مجلس شورای ملی تحصیل میکردند یا نمیکردند؟ در این موضوع توضیحی لازم است داده شود.

رئیس - آقای دکتر طاهری.

دکتر طاهری - عرض میشود مقذاری که تا بحال حاصل شده است آنرا بنده نمیدانم و آقای معاون وزارت دارائی اگر وزن آنرا بدانند خواهند فرمود اگر ندانند بایستی وزن شود و معلوم کنند ولی مقدار آن تأییدی در این اجازه ندارد که ما حتماً بدانیم چقدر است منظور از این ماده این است که خاک کھائی که حاصل شده است از ضرب مسکوک و با مقدراری نقره همراه است این را ذوب میکنند و نقره خالص آنرا بدست میآوردند این عمل البته يك خرجی دارد و در آمدی هم دارد از بابت قیمت آن نقره ها بموجب

این ماده اجازه بخواهند که این هزینه و این درآمد را در بودجه کل منظور نمایند یعنی مخارجش را بپردازند و درآمدش را هم بجزانه مملکت تحویل کنند و یک عملی هم بطور آزمایش در سال ۱۳۲۰ کرده اند آنرا هم باید وسیله میخوانند قانونی کنند و این کار خوبی است از سابق نمیگردند و در سال ۱۳۲۰ این کار را آزمایش کردند دیدند صرفه دارد یعنی درآمدی که حاصل میشود بیش از هزینه آنست حالا میخواهند که آن عمل قانونی محسوب شود و بعد هم نسبت به بقیه ادامه پیدا کنند یعنی آنچه که نقره از این خاکهای نوب شده و تصفیه شده حاصل میشود تحویل خزانه بدهند و مخارج آنرا هم از خزانه بپردازند.

رئیس - آقای فرمانفرمائیان

فرمانفرمائیان - بنده با این توضیحی که آقای دکتر طاهری دادند قانع نشدم بنده سئوالی کردم و تقاضا کردم آقای معاون وزارت دارائی که بیشتر در این رقم و اطلاعات وارد هستند توضیح بدهند و معلوم میشود اصلاً در کمیسیون بودجه هم توضیحات کافی در اطراف این ماده داده نشده . بنده عقیده دارم آنچه امروز دارند میخواهند عمل کنند بر بموجب یک ماده قانونی میخواهند اجازه تحصیل کنند بسیار کار خوبی است و ما منکر آن نیستیم ولی چون یک قسمت مربوط بگذشته است در اطراف ضرابخانه بیشتر آقایان اطلاع دارند که یک صحبتهایی در گذشته بوده است بنده میخواستم بدانم که این مسئله در ایام گذشته در ۵ سال اخیر ده سال اخیر چه جور درش عمل میشده و این خاک موجودی چه قیمتی داشته است و لابد این خاک مخلوط یک چیز قیمتی است که الان آمده اند این اجازه را بخواهند و این عمل هم لابد سابقه دارد و منحصرأ در سال ۱۳۲۰ بر نخورده اند که ببینند صرفه دارد یا خیر سابقاً هم این خاک بوده است عملیات ضرابخانه هم بوده است اگر منافعی از این خاک حاصل میشده در سابق هم بوده است این بچه صورتی بوده است آیا در وزارت دارائی در این موضوع سوابقی هست یا نیست اگر سوابقی نیست بسیار خوب از امروز بعبه باشد

ولی اگر سوابقی بوده است نوع عملیات چه بوده است اینرا توضیح بدهند .

معاون وزارت دارائی - یک مقدار خاکی است که از موقع تصدی بلژیکیها در ضرابخانه باقی مانده است پرونده خیلی مفصلی هم دارد چند سال پیش هم یک قسمتش را آزمایش کردند و یک نقره بیرون آمد چون یک هزینه لازم دارد که خاک را تصفیه کنند و نقره آنرا بیرون بیاورند و بدون اجازه و بدون داشتن یک اعتبار قانونی دولت مجاز نبود که یک همچو کاری بکنند در این باره دولت از مجلس شورای ملی اجازه میخواهد که یک هزینه بکنند و هر چه نقره در این خاک هست استخراج کنند مقدارش هم خیلی زیاد نیست حدس میزنند بعد از آنکه این خاک را عمل کردند و نقره آنرا بدست آوردند شاید در حدود صد تا صد و سی هزار مثقال نقره ممکن است بدست بیاید و برای اینکه یک خرجی بکنیم و آن نقره را بدست بیاوریم این ماده را پیشنهاد کردیم (صحیح است) -

رئیس - موافقین با ماده ۳۵ برخیزند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد . ماده ۳۶ :

ماده ۳۶ - وزارت بازرگانی مجاز است پروانه ورود معاف از گواهی صدور بمبلغ ۱۹۶۵۰۰ دلار برای چهارم دستگاه کامیون و ۲۸۰ حلقه لاستیک و مقدار لوازم یدکی که در سال ۱۳۱۴ برای شرکت دولتی حمل و نقل خراسان وارد شده صادر نماید .

رئیس - آقای انوار

انوار - کلمه لاستیک را که بنده در این ماده دیدم خواستم مطالبی را عرض کنم ولی آخر ماده را که خواندم دیدم مربوط به ۱۳۱۴ است و معلوم شد که فعلاً یک چیز موهومی است بنابراین عرضی ندارم .

رئیس - موافقین با ماده ۳۶ برخیزند (عده زیادی قیام نمودند) تصویب شد . ماده ۳۷ :

ماده ۳۷ - وزارت کشور مجاز است مبلغ ۳۵۶۶۱۷۹۹/۹۵ ریال که برای هزینه ساختمان مؤسسه برق و خرید کامیون

و دو چرخه شهرداری تهران از بانک ملی بعنوان وام دریافت شده و با فرع آن از محل درآمد شهرداری تهران بافاسط معین در قرارداد مسترد نماید .

مخبر - اجازه میفرمائید ؛ اینجا درست سوم یک کلمه (و) زیادی است چون این (و) که هست معلوم میشود یک قرضه تازه است و حال آنکه قرضه ایست که قبلاً شده و حالا هم ما اینجا قانونی میگذرانیم که اصل آن قرضه را با فرعی پس بدهند باین جهت استدعا میکنم آن (و) در سطر سوم حذف شود و عبارت اینطور میشود (شهرداری تهران از بانک ملی بعنوان وام دریافت شده با فرع)

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - عرض کنم وضع مالی بلدیته تهران بسیار بسیار اسباب تأسف است و عادت سابق و رویه که شهرداری تهران در این سالهای اخیر داشت فقط معامله که با مردم داشتند اگر مراجعه بفرمائید و یک مختصر تحقیقی هم از خود شهرداری بفرمائید ملاحظه خواهید فرمود که عده زیادی از مردم را که شهرداری آمده است خانه های آنها را خراب کرده است هنوز از بلدیته طلبکارند و شهرداری متعذر است باینکه پولی و اعتباری در دستگاه شهرداری نیست در خود مجلس شورای ملی در اواخر دوره دوازدهم و در این دوره راجع به شهرداری زیاد صحبت شد و بعد در روزنامه هم بنده دیدم که در حدود سی و پنچ سی و شش میلیون تومان بودجه شهرداری صرف مخارج ساختمانی شاه سابق کرده اند و این مورد تصدیق بلدیته است و اسناد مربوط باین کار هم هست حالا در این ماده سه میلیون و نیم تومان میخواهیم دوباره تحمیل کنیم به بودجه فعلی بلدیته که قرض خودش را بپردازد (بعضی از نمایندگان - قرض کرده است) بله آقا قرض کرده ولی حالا باید از عایدات خودش بدهد مقصود این است که در حال حاضر که سه ملیون و نیم تومان نمیدر دازد وضع شهر این است و وضع احتیاجات مردم باینصورت است که ملاحظه میفرمائید حالا یک پیرایه تازه هم میخواهیم بآن به بندیم یعنی سه میلیون

و نیم تومان از او مطالبه کنیم البته بنده موافقم باین که شهرداری تهران یا هر اداره یا هر مؤسسه یا هر وزارتخانه ای وقتی مقروض است باید قرض خودش را بدهد اما طلبش چه بشود ؟ هیچ چیز یعنی یک شهری را از این کیفیت تر و از این بدتر بکنند . بنده یک وقتی از وزیر مالیه پرسیدم و تصدیق کردند که چهل میلیون تومان از وجوهی که اعلیحضرت داده اند نزد وزارت دارائی است حالا چرا محل استهلاک این دین را آنجا قرار نمیدهند و از آن پول قرض شهرداری تهران را نمیدر دازند که شهرداری تهران با عوائد خودش حق مردم را بپردازد و یک قدری هم بتواند بوضع شهر برسد البته بنده نمیخواهم منکر شوم چند خیابان خوب و وسیع و اسفالت شده و مسطح هست (اقبال - و کیفیت) اما من خودم دو هفته پیش با اداره کارهای شهر رفتم و آنجا اطلاع دادم که یک لاشه سگی همین نزدیکی ها توی جوی آب است بروید آقا بردارید آخر داخلی ها و خارجی ها می آیند و میروند می بینند خوب نیست ولی برنداشتن و چند روز آنجا ماند و تپیکه پاره آنرا بنده در وسط خیابان دیدم و به شهرداری هم باز تلفون کردم ملاحظه بفرمائید این وضع آب خوراکی و مشروب این شهر و پایتخت است . عرض کنم صحبت بهداشت و وزارت بهداشت است و واقعاً خجالت آور است چند ماده گذشت که اعتباری داده شود وزارت بهداشتی برود دوا بخرد و دوا بفروشد برای کی آقا ؟! برای یک ملت برای مردمی که متأسفانه آبش این است که ملاحظه میفرمائید شما اگر دوا دنیای را بار کنید بیاورید این جا با این وضع آیا علاج خواهد کرد ؟ سابقاً گفته شده است و این صحبت تازه نیست آقا این پول پول مردم است چهل میلیون تومان قرض داده شده است به دولت و دولت فرع هم می دهد این را بدهید به بلدیته این چهل میلیون تومان را بدهید به بلدیته لابد اعلیحضرت هم اجازه خواهند داد (دکتر سمیعی پنج میلیون تومان را اجازه داده اند) چهل میلیون تومان را هم اجازه می دهند بلدیته تهران سی و شش میلیون تومان بابت طلب مسلم ساختمان این قصر ها طلبکار است پنج میلیون

کافی نیست این چهل میلیون را بگذارید باختیار شهرداری تهران تا هم طلب مردم را بدهد و هم شهر را از این وضع نأسف آور بیرون بیاورد چند سال پیش مردم این شهر اطمینان دادند که برق آوردیم و برای تمام احتیاجات این شهر کافی است حتی کارخانه حاج امین الضرب را هم خواستند برچینند و ببرند بولایات بفروشد ولی حالاً ملاحظه می فرمائید کنتور برق سر قفلی پیدا کرده است و هر کنتوری در حدود پانصد ششصد تومان خرید و فروش میشود این در اثر نادانی است و در اثر ائتلاف مالیه عمومی مملکت است آقا. این کامیون و دو چرخه ها را می بینیم اعتبارش و پرداخت قرضش می آید به مجلس ولی صورتش نمیدانیم کجا است؟ کدام کامیون؟ کدام دو چرخه شهر پر از مزبله و خاک روبره است و حالاً سی و پنج میلیون ریال قرض خرید این کامیونها را آورده اند به مجلس تصویب کنند که بلدیة قرضش را بپردازد خیر از همان محلی که بلدیة طلب دارد بابت این قرضی که دارد باید بدهند.

مخبر - فرمایشات آقای طباطبائی کاملاً صحیح است ولی باید عرض کنم که مربوط باین ماده نیست. یک قرضه شهرداری تهران سابقاً کرده است از بانك و برای پرداخت آن قرضه پیشنهاد شده است که اجازه داده شود هر ساله اعتباری در بودجه اش بگذارند که قرضه خودش را شهرداری بدهد متأسفانه این عمل شهرداری یعنی این بد حسابی موجب شده است که دیگر بانك هیچگونه مساعدتی با شهرداریهای ولایات هم نمیکنند برای اینکه شهرداری تهران این قرض خودش را نپرداخته است و برای پرداخت آن ترتیبی داده نشده است هر پیشنهادیکه از شهرداریها ولایات یک تقاضای قرضه کوچکی هم میرسد بانك ملی بعلمت این بد حسابی شهرداری تهران موافقت نمیکنند از این جهت بنده معتمد که با تمام این احتیاجات و با این وضعیت بودجه شهرداری که الآن در مضیقه است ما بایستی جدیت بکنیم و دقت بکنیم و مخصوصاً فشار بیاوریم که پول بانك را شهرداری پس بدهد یعنی هر کسیکه قرض میکند از بانك باید مقید باشد که پس بدهد اگر پس ندهد که دیگر

نه بانکی باقی میماند و نه دیگر بانك میتواند عملی بکند و بنظر بنده بایستی با این پیشنهاد موافقت کنیم و آن فرمایشات آقای طباطبائی هم کاملاً صحیح است و بیشتر از اینک فرمودند وضعیت خیابانها و کوچه ها بقدری متبدل شده است که انسان نمیداند چه کار بکند و به که بگوید

رئیس - آقای فرمانفرمائیان

فرمانفرمائیان - این ماده هم یکی از معایب این متمم بودجه را کاملاً آشکار می کند بنده در همین قسمت که آقای مخبر محترم اظهار فرمودند در همین قسمت يك تذکری خدمتشان عرض میکنم میفرمایند که باید وقتی کسی مؤسسه قرضی از بانك ملی میکند او را مجبور کرد که قرض خودش را ادا کند این مطلب کاملاً صحیح است ولی برای پرداخت دین بانك باید يك ماده تنظیم کنند بانك ملی به بنده و آقا اگر قرض بدهد حتماً طلب خودش را وصول میکند ولی در مورد شهرداری و سایر جاها قانون برای پرداخت آن لازم است؟ راجع به این قرض هم بنده نمیدانم که در چه تاریخی شده است و چه جور شده است و بچه مصرف رسیده است میفرمایند برای مؤسسه برق بوده است آخر مؤسسه برق خودش يك عوائد کافی دارد مؤسسه برق چند سال پیش این قرض را کرده است شما مخصوصاً اینجا عادت میدید که این مؤسسات با کشاد بازی با شکم بآب زنی بگویند که چون طرف بانك ملی است ما قرض خودمان را نمیدهیم و برای این کار باید قانون گذارند و يك ماده قانونی بگذاریم که او قرضی را که بموجب يك قانون و قرار دادی از بانك دریافت داشته است بپردازد و این بدترین طریق و بدترین عملی است که ما بمؤسسات ملی خودمان میآوریم نباید آقا فرق داد و فرقی قائل شد آن مؤسسات هم مثل یک نفر فرد عادی باید قرضی که میکنند به بیند میتواند بدهد و محل پرداخت قرض و عوائدش چیست و مطابق عوائدش قرض کند و بعد هم پس بدهد و با این ترتیب دیگر احتیاج بگذراندن و تصویب يك ماده ندارد باید از محلی که معین کرده است قرض خودش را بدهد. بنده عرض میکنم عایدات مؤسسه برق چه میزان

است این قرض از کدام محل پرداخته میشود از عوائد دیگری که شهرداری وصول میکند بایستی این قرض را بدهد یا از عوائدی که خود مؤسسه برق تحصیل میکند؟ اینها همه يك مسائلی است که باید در اطرافش توضیح داده شود.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده هم توضیحاتی میخواستم. موافق نیستم **مخبر -** عرض کنم آقای فرمانفرمائیان توجه داشته باشند که برای این قرضه قانونی از مجلس گذشته است مجلس شورای ملی قانونی تصویب کرد که این قرضه را بانك ملی به شهرداری بدهد منتهی در آن قانون ترتیب پرداخت معین نشده که بچه ترتیب این قرض را باید شهرداری به بانك ملی پس بدهد و این ماده که پیشنهاد شده يك چیز تازه نیست فقط برای پرداخت آن قرضه ما مکلف کردیم شهرداری را که از بودجه خودش این مبلغ قرضه را بدهد تا مستهلك شود.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - عرض کنم. این ماده ۳۷ به بنده فرصت میدهد که یک قدری از شهرداری این جا صحبت کنم. الان چهارده ماه است که از تغییر اوضاع سابق گذشته است و چند ماه هم که از اوضاع سابق گذشت بنده یک دفعه دیگر هم در این موضوع صحبت کردم ولی تأثیری نکرد و حالا هم آقای وزیر کشور که این ماده مربوط بایشان است حضور ندارند آقای معاون وزارت دارائی تشریف دارند ولی حرفی را که ما این جا میزنیم بکلی محو میشود و زود از بین میرود ولی باز بنده میخواهم دنباله آن مطالبی که سابق عرض کردم تذکر بدهم و اگر تأثیر نکند دنباله اش سؤال است برای اینکه موضوع شهرداری یکی از مسائل مهم این مملکت است و باید ظرف توجه واقع شود شهرداری تهران با این بودجه سنگین حالا که بقول خودمان موانع مرتفع شده است ملسی شده است اختیار هم دست آنها است باز هم بالاخره وظایف خودشان را عمل نمیکنند بنده در قسمت جنوب شهر عرض میکنم شمال شهر را عرض نمیکنم پیشنهاد میکنم از این مجلس چهار نفر انتخاب شود برود جنوب تهران و به

بیند (بعضی از نمایندگان شمال هم خراب است) خیلی خوب حالا شمال هم خراب است وضعیت شمال هم اسفالت ها همه خراب است و پله ها همه خراب است. تمام درآمد شهرداری مصرف بودجه اشخاص میشود. من تعجب میکنم از آقایان اعضاء انجمن شهرداری که اشخاص صلاحیت داری هستند در آنجا ولی نمیدانم چرا اوتوریت خود را عمل نمیکنند؟ و حالا هم مثل سابق است که يك سر تپ با يك سر لشگری آنجا نشسته بود و هر چه میگفت و حکم می کرد آنها انجام میدادند.

دکتر سمیعی - اینطور نیست آقا.

ملک مدنی - پس چرا اینطور است اگر نیست پس چرا اصلاحاتی نمیشود.

دکتر سمیعی - اعتباری ندارد شهرداری.

ملک مدنی - پس چرا اینکارها انجام نمیشود چرا به مصرف نمیرسانند. این مردم بیچاره که با يك ظرف ماست در این شهر داخل میشوند از اوعوارض میگیرند چطور میشود که در آمد ندارد در آمد تمام میوه و خوارباری که وارد این شهر میشود. شهرداری ازش در آمد میگیرد عوارض ازش می گیرد اینها پوشیده و پنهان نیست آقا چطور آقای دکتر سمیعی می فرمائید درآمد ندارد صورت در آمد این را خواهش میکنم از سال گذشته تا حالا بدهید چاپ کنند منتشر کنند لااقل ما که و کلای مجلس هستیم مطلع بشویم و جواب مردم در این قسمت بدهیم و مخارج پرسنلی آنها را هم تعیین کنند ما يك وقتی يك قانونی را گذرانیدیم و مخارج پرسنلی را بطور کلی در هر کجا ۱۰٪ معین کردیم اگر نظر تان باشد آقای اعتبار مخبر کمیون بودند و آقای اردلان هم که خوشبختانه هم وکیل بودند هم معاون بودند (بعضی از نمایندگان وزیر بودند) و همه سمت ها را داشته اند. (آفشار - استانداری هم بوده اند) طرف اعتماد همه هستند عرض میکنم که ۱۰٪ قائل شدیم برای هزینه پرسنل یعنی برای هزینه اداری و کارگزینی. صورت شهرداری را بیاورید به مجلس اگر صدی ده بود تمام این فرمایشی که می فرمائید صحیح است. این همه ادارات و برزن و مؤسسات بی معنی که درست شده است اینها را

بزدارید و خرج آسایش و زندگی مردم بکنید. مردم این شهر اصلاً آسایش ندارند آب خوردنش خوب نیست جاده‌شان خوب نیست همانطور که آقای طباطبائی فرمودند البته حقیقی بود این مطلب واقع شده است که لاشه سگ مرده توی راه آب بوده است.

بعضی از نمایندگان - حالا هم هست شهرداری آقا برای این است که بالاخره مفید واقع بشود. سابق تا میخواستیم حرف شهرداری را بزیم میگفتند آقا محظورات هست و مشکلات هست، همین کامیونها که هست کجا مصرف میشود؟ (همه میدانیم - همه میدانیم). عرض کنم بقول یکی از آقایان حالا که برای جای دیگر کار کرده است که پول قرض اورا هم از همان جای دیگر بدهند بنده حالا نمیخواهم عرض کنم ولی بعقیده بنده شهرداری از سال گذشته تا بحال وضعیتش را عوض نکرده است باید وضعیتش عوض شود و تشکیلاتش کوچک و ساده و مفید بشود در آمدش باید خرج مردم بیچاره شهر بشود و جنوب و شمال هم ندارد فرس نمی کند جنوب تهران بنظر بنده بیشتر احتیاج به بهداشت دارد زیرا شمال شهر غالباً مردمان متعین نشسته اند وضع خانه ها شان صحیح است و آب با بشکه برایشان میاورند ولی آنها باید از آن آب انباری که همه میدانیم آب بخورند و دیگر وسیله ندارند لافل این مجاری را شهرداری مراقبت کند که پاک باشد آب قنات بیاورد آب آلوده نیارد این کارهایی که خیلی آسان است یکی از آقایان را مأموریت بدهید که برود پشت همین مسجد و مجلس بلند شوید بروید و به بینید وضعیت شهرداری چطور است اینها واضح است و جای انکار نیست و ما هم نمیخواهیم که دولت را تهدید کنیم و یا مقصودی داشته باشیم. برای یک اصلاحاتی است که این حرف ها را میزنیم و امیدوارم بالاخره آقایان اعضای انجمن شهرداری که همه شان از رفقای برجسته و مفید خودمان هستند این بیانات مجلس را بالاخره سوزده قرار بدهند و حاضر شوند این شهرداری را آنجوری که ما منظور داریم از بودجه اش کم کنند.

رئیس - آقای اعتبار (مخبر)

اعتبار - عرض کنم بنده قبلاً هم عرض کرده ام که وضع شهرداری با این ماده مربوط نیست و غالب آقایان که مخالفت میکنند مثل اینست که نمیخواهند پول بانک ملی داده شود و آقایان باید سعی کنند که پول بانک ملی زودتر داده شود بعد هم آن قضیه شهرداری در مجلس مطرح میشود که این کار هم درست شود. (صحیح است)

بعضی از نمایندگان - رأی بماده ۳۷

سزاوار - بنده یک توضیح مختصر میخواهم بدهم.

رئیس - آقا اگر مخالفید قبل از شما هم هستند آقای نقابت **نقابت** - عرض کنم یک مثالی آقای مشرف نفیسی وقتی وزیر مالیه بودند بیان کردند که در آن موقع تطبیق نمی کرد ولی با شهرداری فعلی تطبیق میکنند و آن این بود که مردی رفت در حمام و قوزی داشت وقتی وارد شد دید آنجا بساط ساز و دهل است و با آنها شرکت کرد. معلوم شد اجنه آنجا مهمانی داشته اند قوز او را از پشت او برداشتند این قوزی یک رفیق قوزی دیگری داشت پرسید قوز تو چه شد گفت بلی اینجور شد و قوز مرا برداشتند. اینهم رفت آنجا اتفاقاً مجلس عزائی بود و این باز مشغول شادمانی شد آن قوزی که از کول او برداشته بودند بکول این یکی گذاشتند عرض کنم وضعیت شهرداری ماهم امروز اینجوری شده است برای اینکه شهرداری یعنی یک اداره از برای اطاعت او امر ساختمانی مقامات حالا هر مقامی میخواهد باشد (انوار - بگوشه) آقای انوار بنده برای خواص است حرف میزنم دیگر استدعا میکنم که بیش از این بازش نکنید. عرض کنم هر مقامی که نفوذی داشت البته آقا میفرمایند شاه این که خیلی روشن است و مبتذل میشود یک حرف را زیاد تکرار کردن ولی از آنجا بیائید پائین تر و برسید به رئیس فلان اداره حتی رئیس کمیسر آنها هم که بودند اگر دستوری میدادند اطاعت میشد. با کامیون شهرداری برای آنها جنس حمل میشد. جنس بوسیله شهرداری از کوره پزها میخریدند و برای آنها میفرستادند و چه و چه... ولی اغراق هم البته

دوره سیزدهم قانون گذاری

مذاکرات مجلس

صفحه ۱۶۰۷

نباید گفت بودجه شهرداری نشان داده است که چقدر عایدات داشته است و چقدر خرج کرده است. این اطلاع را آقای فریدونی خوب داشتند و یک وقت هم توضیح دادند ولی الان شهرداری مواجه شده است با این امر که مبالغ زیادی مدیون است باشخاص. یک مقداری معاملات با مردم کرده است و تعهداتش را انجام نداده است. انومبیل خریده است از مردم ولی پولش را نداده است. آن انومبیل هم معلوم نیست کجا است. حتی در همین ادوار در همین ایام آزادی انومبیل سواری بیوک نو که تازه شهرداری وارد کرده است یک نفر سوار شده رفته است و بعد هم پس نداده است و اخیراً یک انومبیل خراب داده است. وضعیت شهرداری اینجوری است خراب است و مختل حالا که باید شهرداری شهرداری البته این تذکرات مفید است ولیکن شخص رئیس شهرداری آقای دکتر سجادی. بنده طرفداری نمیخواهم بکنم ولیکن یک مردی است منظم و سالها هم در کار قضائی کار کرده است و هر چه شب و روز کار میکند نمیتواند این مشکلات را حل کند مثلاً ملاحظه میفرمائید که باغ تجریش را که محل شیرخوار گاه است و برای اطفال تعیین کرده اند مال یک جمعی از سادات است که آنجا را اجاره میدادند به مسافرتخانه ها و مبلغ دوسه هزار تومان اجاره می گرفتند در سال و اعاشه میکردند شهرداری بزور رفت این جا را تصرف کرد گفت حسب الامر اینجا را میخواهیم اجاره بکنیم و اجاره هم بالغ بر سه هزار تومان بسته شده است اجاره اش را که نمیدهند هیچ میگویند مبلغ ۱۰۵ هزار تومان در اینجا خرج کرده ایم بیا بده تا اجازه ات را بدهیم. آخر توی خانه من با اجاره رسمی آمده ای کی بتو گفت که خرج بکنی که تو خرج کردی؟ میگوید بیخود گردید بهم بدهید نمیدهند میگوید بخرید نمیخرند یک همچو مشکلاتی است. البته خرج هم شده است اما نه ۱۰۵ هزار تومان توی دفتر هم ۱۰۵ هزار تومان است و این خرجی که آنجا شده است کارشناس بفرستید آنجا به بینید که متیهایش ۲۰ هزار تومان است و باقی آن رفته است بجایهای دیگر و بمحل های دیگر خرج شده است پس امروز که

شهرداری شیراز ماش بدر رفته تا منظم شود تا مرتب شود تا بمجرای طبیعی اش بر گردد تا بان سپوری که توی خیابان دارد راه می رود حقوق داده شود که این سگ را از راه آب بردارد مدتی وقت لازم دارد بنده خیال میکنم بجای این اعتراضات تشریک مساعی کنیم و این تشکیلات را بهم بزیم و از سر درست کنیم تا این مشکلات حل شود. اینها همه بوده است و اما اشکالی که بنده راجع به این ماده داشتم و میخواستم عرض کنم این است که ما هی قانون میگذرانیم که یک اداره بایک وزارتخانه حق داشته باشد فلان مبلغ از بانک وام بگیرد و البته در موقعی که وام می گرفت یک قراری هم با بانک می داد که این مبلغ ۲۵۰ هزار تومان یا سه میلیون یا سی هزار تومان را که قرض میکنیم چه جوری پس بدهیم از چه محل و چند ساله پس میدهیم ولی بنده ندیدم که یک قانونی بیآورند که برای پس دادن یک قرضی چه کار کنند این قانون دستور پس دادن قرض است نه برای گرفتن و این عمل خلاف اصول است. این عادت می کند شهرداری که وقتی بخواهد پول بانک را پس بدهد باید یک قانونی از مجلس بگذرانند تا پس بدهد اما پول فلان بنگاه و پول فلان ارزاق فروش را آنرا هم صبر می کند تا یک قانونی از مجلس بگذرد تا بیاورد قرضهایش را بدهد؟ دیگر آقا این قانون نمیخواهد. مطابق آن رویه که گرفته است باید پس بدهد و بعقیده بنده این ماده اصلاً زائد است و همانطور که پول را گرفته است نباید برود با طلبکار تریبی را بدهد و پول را پس بدهد و مرجع این کار هم انجمن شهرداری است چون این انجمن در بودجه نظر می کند و مطابق آن رویه اگر مدیون است دستور میدهد پس بدهد. این قانون آمدنش به مجلس موضوع ندارد و استدعا میکنم اصلاً این ماده را پس بگیرند که یک عادت نشود که شهرداری هر وقت میخواهد قرض خود را بدهد یک قانونی بخواهد.

رئیس - آقای مخبر

مخبر (اعتبار) - عرض کنم آقایان توجه بفرمایند پولی که شهرداری گرفت و ماده ای که از مجلس گذشت آنروز

بامر شاه بود. بامر شاه آن روز آقای وزیر دارائی آوردند آن لایحه را به مجلس و مجلس شورای ملی هم تصویب کرد و پول را هم گرفتند حالا مخارج چه شده است البته حسابش صورت دارد و انجمن شهرداری هم متوجه است ولی اگر ما بخواهیم این ماده را تصویب نکنیم نتیجه اش این است که شهرداری ملزم نیست پول را بدهد. این اشکال آقای نقابت بنظر بنده وارد نیست برای اینکه آن کسی که با دولت معامله کرده و اتومبیل فروخته است او غیر از دولت و غیر از بانک است او قطعاً برای پرداخت بدهی خودش يك تعهدی گرفته يك قراردادی بسته است يك کاری کرده است حالا شهرداری نمیدهد یا ندارد بدهد آن يك امری است جداگانه و بنظر بنده اگر بنا باشد از این ماده صرف نظر شود نتیجه اش این میشود که بگوئیم پول بانک هم پرداخته نشود شاید هم شهرداری خیلی خوشش بیاید از این کاری که ما می خواهیم بکنیم از این نظری که دارید و راضی هم باشد ولی حقیقه از نظر حفظ بانک و از نظر معاملات ما باید که شهرداری را مجبور کنیم و مکلف بکنیم که دین خودش را بدهد و حساب بانک را بپردازد این بود که این ماده را پیشنهاد کردند و بایستی بدانند که اگر شهرداری بایک اشخاصی حساب دارد کتاب دارد و آن اشخاص اسناد دارند و مطابق يك تعهداتی است مطابق يك قراردادی است آن اشخاص بروند و بمقامات صالحه شکایت کنند و آن مقامات ازش بگیرند و بدهند (نقابت - بانک هم همین کار را بکنند) نه بانک نمیتواند این کار را بکند زیرا بانک قانونی ندارد که بتواند این کار را بکند و این اشکال دارد. این را برای رفع آن اشکال گذاشته اند

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده ۳۷. (طباطبائی - پیشنهاد دارم)

پیشنهاد آقای طباطبائی:

پیشنهاد میکنم به آخر ماده اضافه شود ۳۶۰ میلیون ریال طلب شهرداری تهران از شاه سابق بابت ساختمانهای دربند و غیره از محل چهارصد میلیون ریال طلب اعلیحضرت از وزارت دارائی تأمین و پرداخته خواهد شد

رئیس - آقای طباطبائی

طباطبائی - عرض کنم که بنده با آن اصلی که فرمودید قبلاً هم موافقت کردم حالا هم موافقم. هر مؤسسه ای مخصوصاً مؤسساتی که مربوط بدولت است باید در تأدیبه بدهی خودشان صحیح و منظم باشند. اما شهرداری تهران اگر تحقیق بیشتری بفرومائید بعلمت خرابی اوضاع شهر گرفتاری این شهرداری بیشتر بواسطه نداشتن پول است و اوضاع مالی شهرداری تهران فوق العاده خراب است. سابقاً غالباً میخوردند و حالا هم میخورند من حرفی ندارم ولی بنده تحقیق کردم يك قسمت از ساختمانهای لازم نیمه تمام مانده است و در شرف خراب شدن و از بین رفتن است بنده تحقیقات کردم علت اینکه اینها ناتمام افتاده است به جهت نداشتن پول است این نکته ای که تذکر فرمودند خیلی صحیح است و يك نکته اساسی است ولی شما تشریف ببرید. بيك برزن که پر است از اعضاء و اجزاء پشت میز نشین و ماشین نویس یعنی اصل فدای فرع شده است. همه مردم پول میدهند مالیات میدهند و بلدیة در مقابل چه می کند در مقابل ادارات بزرگ ساخته است و پول می گیرد و بآنها میدهد. حالا همانطوری که من روی اصلی که آقا تذکر دادند تصدیق می کنم آقا هم با عرض من موافقت فرمایند اگر بدهی شهرداری را به بانک زنده می کند طلب شهرداری را هم که مسلم است زنده کنید. این يك پولی است موجود در وزارت دارائی. طلب بلدیة هم مسلم تمام این قصوری که ساخته شده است با کامیونهای بلدیة و بوسیله اعضاء و اجزاء شهرداری بوده است که آن ها مفت و مسلم رفته اند کار کرده اند و البته پولی که از بودجه شهرداری بر داشته اند و خرج کرده اند باید بدهند آقا مال مردم است (صحیح است) و این جا بهترین فرصت و مناسب ترین محل برای این کار میباشد (صحیح است) موافقت فرمائید این چند سطر را در آخر ماده بکنجانند که ۳۶ میلیون تومان پول بلدیة از این محل مسلم و حاضر پرداخته شود (صحیح است) و بلدیة اگر این پول را گرفت میشود در کار بلدیة مزاحمت بیشتری بکنند و دقت بیشتری

بشود و مطالبات مردم را بپردازند. (سزاوار - بنده اجازه خواستم توضیحی بدهم میفرمایند عضو کمیسیون نیستید نمیتوانید توضیح بدهید)

رئیس - آقای مخبر

مخبر - بنده نمیدانم که این ۳۶ میلیونی را که آقای طباطبائی همه را بطور مسلم فرض فرمودند این در قانون این طور است؟ (طباطبائی - این مبلغ مسلم است) اگر واقعاً مسلم است بنظر بنده هیچ مانعی ندارد که انجمن شهرداری این قضیه را بدولت مراجعه کند و از آن محل بگیرند و یا اینکه از آن ساختمانهایی که هست. همانطور که شنیدم از آن محل تأمین کنند ولی این حرف پایهای ندارد ولی شنیدم که ساختمانهایی که شده است در دسترس شهرداری گذاشته شده است حالا این را در اینجا نمیتوانیم با این پیشنهاد موافقت بکنیم برای اینکه آن حساب مسلم بودنش معین نیست و بعلاوه نمیدانیم که جریانش چه است چه کار کرده اند آیا در مقابل آن ساختمانها چیزی دادند یا نداده اند؟ این است که بنده نمیتوانم با این پیشنهاد موافقت کنم.

بعضی از نمایندگان - رأی رأی.

رئیس - آقای سزاوار.

سزاوار - بنده منظورم از این توضیح روشن شدن ذهن آقایان است و الا بنده شهوت کلام هم ندارم فقط خواستم در این زمینه توضیحات بدهم که آقایان روشن بشوند. البته مطلب راجع به شهرداری تهران است و همه خوشبخت و علاقه مند هستند و بنده هم خوشوقتیم که بسهم خودم امروز در اطراف شهرداری و این موضوعات صحبت میشود و این بنظر بنده باید آن نکاتی که گفته میشود راجع به نواقص و عیوبات باید اولاً تحقیق کرد که آن عیب از کجا است و رافع آن عیوبات را از کجا میتوان بهش پی برد و این قسمتها معلوم شود. یکی از این قسمتها راجع به برق تهران است. در سال ۱۳۱۳ که موضوع برق تهران پیش بینی شد ۶ هزار کیلووات برای تهران در آنوقت تقریباً (۳ هزار)

سه هزار کیلووات برای تهران کافی بود. هزار کیلووات بیشتر پیش بینی کردند برای اینکه ممکن است احتیاجات شهر بیشتر بشود و الا آن تقریباً شاید درخواستهایی که در اداره برق است متجاوز از چندین هزار تا باشد و هیچده هزار کیلووات هم کافی نیست بنا بر این ۶ هزار کیلوواتی که دارند ۱۲ هزار کیلووات دیگر هم برای تهران برق لازم است و مصرف دارد. پولی که قرض شده است درست است قرضی را اداره برق کرده است. اداره برق يك مؤسسه جدید است و این پول را قرض کرده است و يك ماشینهایی خریده است و بکار انداخته است برای اینکه میخواهد بهره برداری کند هم زولش را بپردازد به بانک هم اصلش را بپردازد (افشار - از عایدات خودش بدهد) اجازه بفرمائید عرض کنم اینجا بنده ناگزیرم که اطلاعاتی را که از نزدیک دارم راجع به اداره برق بیان کنم همین اداره را به بینید چقدر متضرر همین ساختمانهای سابق بوده است تمام سیم کشیها کابل کشیها و چراغهای لوکس آشپزخانه و چه و چه تمامش از پول اداره برق خرید شده است و پولش داده شده است. سالهای سال اینها کمتر نداشته اند حالا نه اینکه فقط ادارات باشند بلکه خیلی جاهای دیگر هم کمتر نداشته اند و بهیچوجه من الوجوه نه اینکه آن عمارات و آن ابنیه و آن قصور کمتر نداشته اند جا های دیگر هم کمتر نداشته اند و مجانی استفاده کرده اند خود شهرداری تهران هم چون همین شهرداری تهران هم یکی از مشتریان اداره برق است این چراغهایی که در تمام سال در شهر تهران روشن میشود این هم باید پولش بر گردد بداره برق یا نه؟ از این بابت هم شهرداری پول نداده الا آن سالها است که نداده است حالا هم میگوید پول ندارم بدهم از بابت این قرض. اصل قرض هم دو میلیون بوده که برای اداره برق تهران شده و حالا سه میلیون ونیم شده بابت نفع و اینها باید اینها را بپردازند. شهرداری تهران همانطور که آقایان بخاطر دارند در سابق هم مذاکره شد اینجا. شهرداری تهران از بودجه خودش مبالغ هنگفتی خرج کرده است برای ساختمان

های او و تقریباً ۲۵ میلیون تومان بر آورد کرده است که خرج این ساختمانها کرده است از این ۲۵ میلیون تومان امروز شما پیرسید از شهرداری از شهریور پارسال تا حالا هنوز صد هزار تومان هم بشهررداری پرداخته نشده است خوب نمیدهند دیگر. دولت هم پول میخواهد آنوقت يك مشت قروض هم دارد شهرداری بابت چوب بابت آهن بابت سنگ بابت مصالح بابت تمام چیزهایی که برای تمام این ساختمانها خرج شده است و شهرداری واسطه بوده شهرداری سند سپرده است شهرداری گرفته است و در جای دیگر در این ساختمانها خرج کرده است حالا اینها همه می آیند و مطالباتشان را از شهرداری میخواهند شهرداری هم هر چه بدلت میگوید دولت توجه نمی کند پس بنا بر این دراصل شهرداری ورشکسته است پول ندارد با يك مشت طلبکار و این همه هم انتظار دارند از شهرداری.

یمن اسفندیاری - عوایدش هم کسر شده است.

سزاوار - بلی عوایدش هم کم شده و اینقدر هم انتظار است از شهرداری، شهرداری چه بکند؟ عوایدش هم همینطور که می فرمائید نکس پیدا کرده است. راجع بلوله کشی و وضع آب تهران. راجع بلوله کشی پنج میلیون تومان اعلیحضرت همایونی مرحمت کردند برای لوله کشی آب تهران این پنج میلیون تومان چندین بار مذاکره شد چه کتباً چه شفاهاً مکرر در مکرر با دولت در این باب صحبت شد هنوز وزارت دارائی دیناری از این پنج میلیون تومان را نداده اند و خرج کرده اند. حالا علاوه بر اینکه خرج کرده اند بتدریج هم حاضر نشده اند بشهررداری برای این خرج بدهند و شهرداری هم حاضر شده است بتدریج بگیرد. بنده نمیدانم این چه ترتیبی است حالا آقایان انتظار دارند با يك مشت قرض و گرفتاری که شهرداری دارد قروض را هم پیردازد مخارج جاری خودش را هم بدهد؟ و حالا این پیشنهادی که در این موضوع آقای طباطبائی فرمودند اگر توجهی بشود واقعا یکی از آن موارد همین است این پول را که حالا بگردن شهرداری میگذارید بدتر از بدتر میشود شهرداری محلی ندارد برای پرداخت

بگذارید از همان پولی که دولت باید پیردازد بشهررداری این سه میلیون ونیم را از همان محل بیانك پیردازد و بعد حساب کند وقتیکه تصفیه کردند این مبلغ را هم جزو آن حساب کنند اول باید حسابش را کرد بعد يك اقدامی را کرد شهرداری که ندارد البته باو بدهند مطالباتش را بعد اگر غفلت کرد از او باید مؤاخذه کرد علت را که چرا اینطور شده است. بهر حال وضع شهرداری این جور است حالا آقایان هر نظری دارند مختارند.

معاون وزارت دارائی - بنده از نقطه نظر اعتبارات بانك ملی از آقایان استدعا میکنم این جا توجه بفرمایند و موافقت بفرمایند که این ماده تصویب شود چون بیانات آقایان نسبت بشهررداری و خرجهایی که اینجا کرده است و وصول باید بشود همه بجای خودش صحیح است و راههایی هم دارد که می شود از آن راهها هر يك از نمایندگان محترم در قانون با وسائلی که در دست دارند آن وسائل را اقدام می کنند تا اختیاراتی که دارند آن وسائل را اعمال میکنند ولی رد شدن این ماده باعث این میشود که واقعا يك پول حقی که بموجب قانون مجلس شورای ملی بیانك ملی اجازه داده و بانك بیک مؤسسه داده است حالا که مطالبه میکنند میفرمائید ندهند و رأی ندهند این است که بنده تمنی میکنم رأی بدهند آنوقت علیحده هر فکری که هست برای شهرداری بفرمائید دولت هم البته موافقت میکند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - راجع باین پیشنهاد رأی گرفته شود؟

هاشمی - بنده مخالفم. اجازه میفرمائید؟

مخبر - اجازه میفرمائید؟ يك پیشنهادی شد يك موافق و يك مخالف با بد حرف بزنند صاحب پیشنهاد صحبت کرد بنده هم مخالفت کردم دیگر پیشنهاد که نمیتواند مطرح شود باید رأی بگیرد تا تکلیف این پیشنهاد در مجلس معلوم شود.

رئیس - آقای سزاوار که موافق بودند حرف زدند مخالف حرف نزده است.

مخبر - اساساً وقتی که پیشنهادی میشود پیشنهاددهنده توضیح میدهد بعد مخبر یا یکی از اعضاء کمیسیون جواب میدهد

و رأی گرفته میشود. پس آقای سزاوار هم که فرمایشاتی فرمودند برخلاف نظایرنامه بود ایشان بایستی در اصل ماده مطالباتشان را بفرمایند و در این جا صحبت کردند بهر حال يك موافق و يك مخالف در پیشنهاد صحبت کرد رأی بگیرد تا تکلیفش معلوم شود دیگر

رئیس - این معنی را که میگوئید مسلم است؟

طباطبائی - شما چه آقا؟ رأی بگیرد.

رئیس - با رأی شما که قرض مردم داده نمیشود آقا. شما باید اول این را معین کنید این مبلغی را که آقایان پیشنهاد کرده اند که از فلان محل گرفته شود و بفلان محل داده شود این رسیدگی شده است درست است یا نه؟

طباطبائی - بنده آن مبلغی را که معین کرده ام آن رقم را پس میگیرم.

رئیس - شما بیک رقمی میخواهید رأی بدهید که معلوم نیست. اصل موضوع صحیح است ولی مبلغش را نمیشود رأی گرفت.

طباطبائی - بجای ۳۶ میلیون تومان بنده نوشته شود مطالبات شهرداری

رئیس - این صحیح است. این حرف حسابی است. رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای طباطبائی با این اصلاحی که خودشان کردند آقایانی که موافقتند برخیزند (عده قلیلی برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد آقای منشور:

بنده پیشنهاد میکنم ماده بکمسیون برود برای مطالعه کامل

منشور - عرض کنم به بیانات آقای نقابت توجه کرده بودند بیشتر از این مطلب روشن میشد و قضیه حل می شد آقای نقابت بیان فرمودند که بلدیة ما در واقع دارای يك شخصیت حقوقی است یعنی يك کسی را لازم ندارد که قیمش باشد خودش آقا بشخصه مطابق قانون اختیار دارد قرض بکند و قرضش را بدهد مطالباتش را تصفیه بکند (مؤید احمدی - مجلس باید اجازه بدهد) بسیار خوب مجلس اجازه داد و ذکر شده است که مطابق قراردادی که با بانك دارد

همان موقع که قرارداد را بسته است لابد در آن قرارداد هم ذکر شده است و معین شده است که از چه محل باید بدهد و حالا هم این جا ذکر شده است که از محل عایدات بلدیة بدهد از محل دیگر که نمیخواهد بدهد یعنی يك عایدی را که ما امروز داریم میپیردازیم برای مخارج جاری شهر برای نظافت برای سپور برای سایر مخارج و امور دیگر شهر این مخارج میگوئیم نشود و عوضش پیردازد بمطالبات در بانك بنده ناچارم اینجا يك موضوع را توضیح بدهم چون بانك با اینکه يك شرکت سهامی است و ثبت شده است و دارای اساسنامه است معهذادر اغلب موارد خودش را تابع وزارت مالیه میداندمیخ زورش وزارت مالیه است اگر نتواند که مطالباتش را وصول کند يك مراسله بوزارت مالیه مینویسد و وزارت مالیه هم يك مراسله بدارت تابعه خودش می نویسد که مطالبات بانك را وصول کنید يك وقت می بیاید که آنجا عرض کنم از طرف بانك دست رویش گذاشته اند البته این ترتیب صحیحی نیست باید بانك هم همانطوریکه سایرین اقدام می کنند در وصول مطالباتشان اقدام کند. موقعی که قانون استرداد املاک و گذاری اینجا مطرح بود همین موضوع صحبت شد و صحبت کردند از مطالبات شهرداری از اداره املاک و گذاری آقای وزیر عدلیه سابق که حالا تشریف برده اند اینجا فرمودند که وزارت مالیه و بلدیة این کار را خواهند کرد و حالا بعقیده بنده موقعش است.

رئیس - يك قدری مختصرتر کنید آقا

منشور - از این مختصرتر نمیشود. آقای آهی این جا تشریف داشتند و گفتند که مابین وزارت مالیه و بلدیة ترتیب تصفیه این کار را خواهند داد و بعقیده بنده حالا موقعش است که این کار را تصفیه کنند گمان میکنم حالا بهترین موقع باشد. آقای اراقی يك روزی این جامی گفتند از این عطیه ملو کانه که قرار شده است مبلغی برای کاشان پیردازند اعلیحضرت فرمودند که آقا بلی من چهل میلیون قرض داده ام اما هر چه می خواهم پس نمیدهند این خیلی بد ترتیبی است که وزارت مالیه پیش گرفته است وزارت مالیه این پول را

بدهکار است وزارت مالیه بعد از وضع سابق جانشین وزارت دربار و محاسبات دربار سابق است همانطور که عوائد و دارائی و درآمدش را میبرد باید قروض را هم بپردازد پس بنظر بنده در این قسمت مطالبات کافی نشده است و ماده باید بر گردد بکمسیون در آنجا طلب بلدییه را معین کنند و بیاورند جزو ماده تا ما این جا تصویب کنیم والا ما تصویب نمی کنیم.

معاون وزارت دارائی - عرض کنم که ...

افشار - اینکه جواب ندارد دیگر ارجاع بکمسیون خواسته اند.

معاون وزارت دارائی - جواب ندارد ولی يك خورده باید جواب داد این فرمایشی که آقای نماینده محترم می فرمایند راجع بمطالبات شهرداری از شاه سابق یا از اداره املاک همچو ماده ما حالا نداریم که مطرح باشد و درش این بحث را بکنیم صحبت استرداد يك وامی است که از بانك ملی شهرداری کرده است باید حالا با فرزندش بدهد می فرمایند که يك قرضی که بشهررداری دارند باید بدهند بسیار خوب بدهند بنده هم موافق هستم که بدهند ما هم حرفی نداریم باید بدهند ولی ماده مربوط باین موضوع نیست ماده راجع باسترداد يك قرضی است که بلدییه از بانك ملی کرده است و تقاضا میکنم موافقت بفرمائید با ماده که بگذرد.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - بنظر بنده این پیشنهاد را اصلاً آقای رئیس نباید مطرح بکنند و رأی بگیرند برای اینکه در نظامنامه هیچ چنین ماده نیست و سابقه هم ندارد که يك نماینده پیشنهاد کند ماده برود بکمسیون این فقط حقی است که مخبر کمسیون یا دولت دارند که می توانند تقاضی کنند ماده بر گردد بکمسیون بکنفر و کپلی حق ندارد چنین پیشنهادی کند. اگر رعایت نظامنامه درست بشود و بترتیب بحث بشود اشکالی هم پیش نمی آید تضییع وقت هم نمیشود (صحیح است)

جمعی از نمایندگان - رأی رأی

رئیس - رأی گرفته میشود بماده پیشنهادی ...
یکی از نمایندگان - پیشنهاد شد بر گردد بکمسیون به پیشنهاد رأی بگیرد.

جمعی از نمایندگان - چرا بر گردد بکمسیون رأی بگیرد ...

منشور - مسترد داشته بنده.

رئیس - پیشنهاد دیگر از طرف آقایان د کتر ادهم - دکتر سمیعی و سزاوار. خوانده میشود:

پیشنهاد میکنم در آخر ماده اضافه شود محل پرداخت این وام مطالبات شهرداری از شاه سابق خواهد بود.

سزاوار - باینکه مسلم است که شهرداری يك مطالباتی از شاه سابق دارد و البته این مورد تصدیق دولت هم هست نهایتاً در مبلغش اختلاف است که شهرداری ۲۵ میلیون مطالبه دارد و وزارت مالیه شاید این مبلغ را تصدیق ندارد وضعیت شهرداری را هم بنده توضیح و تشریح کردم و بعلاوه آقایان نمایندگان محترم هم میتوانند تحقیق کنند بطوری است وضعیت آنجا که الان مواجه است با يك مشت طلبکار و نداشتن محل برای پرداخت بنا برین این همان موضوعی است که آقای نقابت توضیح دادند این همان قوز بالای قوز است بنابراین این پیشنهاد را کردیم که مانعی ندارد آقایان موافقت بفرمایند که تصویب شود از همان محل مطالبات شهرداری از شاه سابق این وام پرداخت شود و يك حسابی باز کنند و از همان محل بدهند (صحیح است).

مخبر - عرض کنم اگر چنانچه در همان قانون استقراض که آن روز از مجلس شورای ملی میخواست بگذرد آقای سزاوار و آقایان دیگر پیشنهاد کردند که بانك از محل مطالبات خودش این قرضه را بدهد بشهررداری این چند میلیون را بدهد آنوقت البته این پیشنهاد فعلی ایشان مورد داشت که از محل مطالبات از شاه سابق این وام پرداخته شود ولی عرض میکنم موضوع مطالبات موضوعی نیست که روشن شده باشد ...

جمعی از نمایندگان - چرا روشن است.

یمین اسفندیاری - مدارك دارد.

مخبر - مدارك دارند. طلب هم دارند ولی هنوز که رسیدگی نشده و معلوم نیست که شهرداری چقدر طلب دارد و این هنوز معلوم نیست باین جهت يك پولی را که بانك ملی با اجازه مجلس شورای ملی بشهررداری قرض داده است يك بانك يك مؤسسه که همه چیز ما در گرو اعتبار پرداخت اوست (صحیح است) نمیشود گفت آقا از يك مطالباتی که داری از يك طلبی که داری عجلتاً نگیر تا يك مطالباتی که شهرداری دارد و هنوز معلوم نشده بگیرد و بدهد. آقا بنده نمی فهمم این چه احساساتی است که بر علیه بانك ملی ابراز میشود (صحیح است) بانك ملی آقا تمام سرمایه این مملکت است اعتبار این مملکت است و بانك ملی (صحیح است) چرا اینطور میفرمائید.

سزاوار - بنویسید طلب مسلم. مطالبات مسلم

رئیس - رأی گرفته میشود باین پیشنهاد آقایان موافقین برخیزند (عده کمی برخاستند) رد شد. پیشنهاد آقای دهستانی پیشنهاد میکنم ماده ۳۷ حذف شود.

رئیس - آقای دهستانی.

جمعی از نمایندگان - پیشنهاد رد که توضیح ندارد.

مخبر - ضمن رأی بماده تکلیفش معلوم میشود.

معاون وزارت دارائی - اگر چه آقایان رد فرمودند این پیشنهادها را ولی این موضوعی که آقای اعتبار نماینده محترم تذکر دادند قابل توجه است مجلس شورای ملی تمام قوه خودش را برای اعتبار بانك ملی مصروف کرده و میکنند این مورد تردید نیست این هم يك چیزی نیست که حالا ما بگوئیم بسیار خوب طلب شهرداری مسلم است باید بدهند کی گفته است که نباید بدهند چرا نباید بدهند؟ البته باید داد ولی در این موقع ما بخواهیم بگوئیم که يك رانی مجلس شورای ملی داده است و قرضی که باعتبار قانون مجلس شورای ملی شهرداری از بانك ملی گرفته است حالا نخواهد پس بدهد یا باین اشکالات بر بخورد این آبداء جایز نیست (صحیح است) و استدعا میکنم با گذشتن ماده موافقت بفرمائید (صحیح است).

مخبر - حذف موضوع ندارد ماده که مطرح است اگر مجلس رأی داد که پیشنهاد رد شده است اگر رأی نداد بماده که پیشنهاد قبول شده است (صحیح است) دیگر به پیشنهاد که رأی نمیگیرند که ماده حذف شود.

دهستانی - بنده استدعا میکنم. بنده خودم را کوچکتر از این میدانم که نسبت به ...

رئیس - شما چرا سؤال نکرده پتا میشوید؟ بنشینید آقای **طوسی** - پیشنهاد آقای طباطبائی:

پیشنهاد میکنم با آخر ماده اضافه شود دولت مکلف است مطالبات شهرداری تهران را از شاه سابق روشن نموده و بعد از آن از محل پولی که در مالیه دارد بپردازد.

طباطبائی - عرض میکنم آقای رفیعی توجه بفرایض بفرمائید استدعا میکنم.

رفیعی - بفرمائید

طباطبائی - ملاحظه بفرمائید نماینده دولت چندین مرتبه (صورت جلسه حاضر است) تهدید کرد که شهرداری تهران از شاه سابق طلبکار است مخبر کمسیون هم تصدیق کرد همینطور بطور کلی (دستی - صحیح است)

یمین اسفندیاری - مسلم است آقا

مخبر - کجا آقا کی؟

طباطبائی - همین جا. منتهی بطور کلی. گفتند بابت خرجی که در سال ۱۳۱۹ برای همین عمارات شده است در دو میلیون و نیم بین شهرداری تهران و دولت مکاتباتی شده است آقای اعتبار و رسماً دولت قبول کرده است که بدهکار است پس در اینکه طلب بلدییه يك قسمت آن که دو میلیون و نیم آن را دولت قبول کرده است حرفی نیست. خیلی خیلی پیش از اینها است (صحیح است) و در این حرفی نیست محل کلام و محل شك و شبهه هم نیست اگر ما حالا که دولت را در اینجا در این مورد گیرش آورده ایم ول کنیم دیگر قضیه رفته است (صحیح است) موردش همین الان است با هر اصلاحی که میخواهید در عبارت بکنید ماده الحاقیه تبصره هر چه میخواهید بکنید موافقم که موضوع از بین نرود آقا.

مؤید احمدی - ماده الحاقیه بدهید آقا .

طباطبائی - منظور این است که شهرداری تهران در حدود ۲۵ میلیون سی میلیون تومان یک قدری بیشتر طلب دارد و از شاه سابق از آن طرف اعلیحضرت هم در وزارت دارائی قریب چهل میلیون موجودی دارند و طلبکار هستند از این محل . خلاصه ما نتیجه را می خواهیم از این محل باید این طلب وصول شود . بنده موافقت کردم موافقت دارم باین که بلدیة شهرداری تهران هر مؤسسه البته بدهی خودش را باید بدهد همه آقایان هم موافقت ولی در همین موقع که شما پول از بین رفته دولت را بانك را که شهرداری نبرده است توضیح دادید این ها همین خرج این ساختمان ها شده است و بانجاها رفته است و در آن جا فرو رفته است الا آن که شما می خواهید بدهی شهرداری را بگیرید طلب شهرداری را هم باید وصول کنید باید باو بدهید که پول مردم را بدهد حالا بهر وسیله که هست بنده حرفی ندارم

مخبر - عرض کنم بنده با آقای اردلان که صحبت کردم فرمودند که من همچو تصدیق نکردم بنده هم همینطور اینجا فعلاً صحبت يك ادعا است و باین ادعا باید رسیدگی شود تا معلوم شود ولی معیناً ارتباطی با این قضیه باز هم عرض می کنم که ندارد باین ماده که پول بانك را باید داد هیچ ارتباط ندارد (صحیح است) بنده اشکالی نمی بینم چون آقای طباطبائی می دانند متمم بودجه مالیات ۱۳۲۱ است و الان ماه هشتم سال است توجه می فرمائید آقای طباطبائی الان ماه هشتم است و این لایحه متمم بودجه همینطور مانده و ما داریم همینطور روی آن بحث میکنیم و صحبت می کنیم باین جریان من خیال می کنم و پیش بینی می کنم که در اسفند ماه این لایحه از مجلس بگذرد این پیشنهادی که می فرمائید باز هم پیشنهاد هست آقای اردلان می برند پیشنهادات را با دولت مذاکره می کنند تا به بینیم واقعاً چون دولت هم می فرمائید که قبول کرده است آن دو میلیون خورده را اگر واقعاً دولت آن را قبول کرده

خوب این را بعنوان ماده الحاقیه در آخر قانون می گذاریم و الا ارتباطی این پیشنهادات با این ماده ندارد
طباطبائی - با این توضیح بنده مسترد می کنم
بیات - ختم جلسه
دهستانی - بنده اخطار نظامنامه دارم . اجازه میفرمائید
رئیس - بفرمائید
دهستانی - عرض کنم بنده پیشنهادی که قبلاً تقدیم کردم منظورم عرض يك مطلبی بود و الا بنده خودم را کوچکتر از این میدانم که در این مجلس بمقام ریاست یابم نمایندگان محترم اخطار نظامنامه کرده باشم وای چون موضوع ارتباط دارد بنده از قول خودم چیزی نمیگویم عین ماده نظامنامه داخلی را میخوانم که آقایان وقت بفرمائید که وقتی پیشنهادی داده شد پیشنهاد دهنده توضیح مختصری خواهد داد و جوابی هم از طرف مخبر یا وزیر خواهد شنید و بعد از آنکه اینطور شد اگر کسی دیگر حرف بزند خارج از نظامنامه است بعلاوه وقتی که رئیس اخطار رأی کرد نباید دیگر حرف زد و نباید دیگر پیشنهاد داد حالا ماده را میخوانم :

اصلاحاتی که در ضمن شور ثانوی (یا شور اول فرق نمیکند) (خنده نمایندگان) پیشنهاد میشود در صورتیکه از طرف کمیسیون ارجاع آن خواسته نشود (یعنی مخبر قبول نکند) (خنده نمایندگان) صاحب اصلاح بطور اختصار آنرا توضیح و استدلال می کند و فقط اعضای کمیسیون حق جواب دارند پس از آن مجلس در باب قبول یا عدم قبول توجه رأی میدهد .) پس دو نفر فقط در پیشنهاد حق دارند حرف بزنند و موقعی هم که آقای رئیس اخطار رأی کردند دیگر سؤال و جواب موقوف است (خنده نمایندگان)
رئیس - پیشنهاد آقای دشتی :

تبصره - دولت مکلف است مسئله مطالبات شهرداری را از شاه سابق معین نموده آنها را وصول و بشهرداری تحویل دهد .
دشتی - عرض کنم که اینجا دو مسئله است که هر دو صحیح است و اینها هر دو با یکدیگر مخلوط می شود عرض

کنم که یکی موضوع مطالباتی است که بانك از شهرداری دارد اینرا ما باید يك مطالبات صحیحی بدانیم و از هر جائی که شده است باید شهرداری آنرا بپردازد و این را ما موکول کنیم باینکه از فلان محل بپردازد از کجا بگیرد اینخرفها خوب نیست و باید ما سعی کنیم که در درجه اول اهمیت و اعتبارات بانك ملی خودمان را نگاه بداریم (صحیح است) که سرسوزنی باعتبار بانك لطمه وارد نیاید (صحیح است) اگر هم عده ای با این قسمت مخالفت کردند نه برای اینست که شهرداری مطالباتش را از شاه سابق وصول نکند نه . این برای این نبوده است بلکه این يك امر مسلمی است که عبارت از استرداد حق مسلم مردم است . حق شهر است . این را باید مکلف برسیدگی بکنید که بروند رسیدگی کنند روشن کنند بدهند بشهرداری و الا با این عملی که دارند میکنند اصلاً مطالبات شهرداری را از شاه سابق دارند لوٹ میکنند . این اما يك مسئله خیلی مهمی است آقا که بنده تصور میکنم اگر و کلای این مجلس خیلی فراموشکار نباشند ما باید کم کم کاری بکنیم که دیگر این عادت پیدا نشود که اوضاع زمان گذشته تکرار شود متأسفانه الان داریم می بینیم که تکرار میشود از بس که رجال دولت ما عادت دارند بتملق گوئی و باهمال و مسامحه من میترسم که کم کم شاه سابق از شهرداری يك چیزی هم طلبکار بشود و باز هم همان مظالم و همان فجایع گذشته تجدید شود (طباطبائی - آنوقت چراغ برداریم برویم دنبالش . . . . .) بنابراین نباید گذاشت آن مظالم و فجایع تکرار شود در دوره های گذشته آقای مؤید احمدی يك جریانات بسیار بدی اتفاق افتاده است که باید آنها جبران و ترمیم بشود یکی از آن چیزهای بد این بود که شهرداری تهران با پولهای شهرداری با پولهای مردم با پولهای ما و شما پول تهران يك مبالغی قصر ساخته است درست شده است اینها را باید پس بدهند به شهرداری آقا . آیا آقایان در شما يك آدم با وجدانی هست که بگوید پول شهرداری را شاه سابق ندهد ؟ هست ؟ اگر اینطور نیست پس بنابراین

باین تبصره رأی بدهید و دولت را مکلف کنید که این را رسیدگی کند این مسئله مطالبات شهرداری را از شاه سابق حل کند . يك چیزهایی گفته میشود بعضی میگویند دارد بعضی میگویند ندارد بعضی ها میگویند ۲۵ میلیون بعضیها میگویند سی میلیون است آقای طباطبائی گفتند که مکرر شده است که دولت در این جا اقرار کرده است راست میگویند اینطور است . حالا آقای اردلان را نمیدانم ولی سایرین آقای آهی و دیگران مکرر گفته اند آقای آهی می گفتند هست ولی جایش این جا نیست حتی بادم می آید در لایحه املاک مجلس می خواست این موضوع را بگذارد آقای آهی گفتند جایش این جا نیست این را بگذارید باشد برای بعد شور در قانون املاک تمام شود آنوقت برای این موضوع فکری می کنیم در جای دیگر می گذاریم این را رأی بدهیم بعد باین موضوع بپردازید از این حرفها که همه بخاطر دارید (صحیح است) بهر حال آروز مقتضی نبوده است که رأی بدهند حالا رأی میدهند بالاخره حق و عدالت که نباید از بین برود (صحیح است) عرض کنم که آقا بالاخره این دو چیز مسلم است (صحیح است) در لایحه املاک اگر یادتان باشد اصرار داشتیم آنوقت وزیر عدلیه گفت که حالا موضوع املاک است و زمینهای شهری و مطالبات شهرداری (و این قبیل چیزها را که مجلس پیشنهاد نمود که این چیزهایی راهم که از مردم گرفته اند پس بدهند) بماند برای بعد بالاخره این مسئله آقا حالا باید حل شود (صحیح است) مگر اینکه بطور کلی بگویند اینها مالیده است آنوقت ما دیگر حرفی نداریم بالاخره آقا این قضایا يك قضایاتی است که باید رسیدگی بشود ما اگر معتقدیم واقعاً که خطاهای دوره گذشته دومرتبه تکرار نشود و این خساراتی که از هر جهة بمردم وارد شده جبران شود پس بنابراین باید از همین حالا جلویش را بگیریم (صحیح است) و نگذاریم که دیگر تکرار شود (افشار - هنوز رسیدگی نشده) چیز عجیبی است منطقیهای عجیبی در این مملکت دارد پیدا میشود این بواسطه ضعف روح و بدبختی ما است که بالاخره يك مردی آمده است و بیست

دشتمی - بسیار خوب ، منظور این است این موضوع تأمین شود .

رئیس - دیگر پیشنهادی نیست رأی میگیریم بماده سی و هفتم با حذف حرف واو از سطر سوم آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه .

رئیس - پیشنهاد ختم جلسه شده است ولی بنده هم چند کلمه عرض دارم عرض بنده این است که چندین لایحه از طرف دولت در اینجا معطل مانده است و باین طوری که اقدام میشود دیر آمدن و کار ببعد از ظهر کشیدن و اینها اسباب زحمت است برای همه . بنده که اینجا اعلام میکنم جلسه آتیه سه ساعت بظهر مانده یعنی سه ساعت بظهر جلسه تشکیل بشود نه این که نیم ساعت يك ساعت بظهر عده کافی بشود این خوب نیست خواهش میکنم آقایان این موضوع را رعایت بفرمایند والا با لوائیحی که هست من ناچار خواهم شد جلسه را بعد از ظهر هم دوباره تمدید بدهم حالا امروز گذشت .

جمعی از نمایندگان - صحیح است . بسیار خوبست .

بکنید .

[۵ - موقع و دستور جلسه آتیه - ختم جلسه]
رئیس - جلسه آتیه روز سه شنبه ۵ آبان ماه سه ساعت ونیم قبل از ظهر دستور هم لوائیح موجوده (صحیح است)

مجلس يك ساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

سال همه کارها را کرده است ما هم اینجا همینطور ساکت نشسته ایم چون این کارها را کرده است ولی رسیدگی نشده ما نباید کاری بکنیم ؛ بالاخره اگر شما موافقت دارید که حق مردم باید بمردم برسد باید احقاق حق بشود بالاخره باید این موضوع را حل کنید و بگوئید حق مردم را بدهند (صحیح است) این پولها مال کیست مال شهرداری است شهرداری که يك آدم نیست آقا شهرداری یعنی شهر تهران یعنی پانصد ششصد هزار نفر مردم این شهر که این پولها را یکشاهی یکشاهی داده اند و این طوری رفته و مصرف شده (صحیح است) حالا ما میگوئیم باید مسترد شود حق مردم داده شود بالاخره بهتر است این مسئله تمام شود ورأی بدهید که دولت هم تکلیفش معین شود و برود این مسئله را تمام کند (صحیح است)

مخبر - عرض کنم بنده روی همان دلیل و منطقی که آقای دشتی بیان فرمودند عرض میکنم که این ماده که الان مورد بحث است مربوط باین قضایا نیست باید اصلاً بین این دو موضوع فرق گذاشت و در ضمن این ماده چه بعنوان اصلاح چه بعنوان تبصره ماده را مخدوش میکنند (طباطبائی - چه عیبی دارد آقا ؟) با آقای طباطبائی هم ضمن پیشنهادشان عرض کردم بگذارید این ماده بگذرد و نظریات آقایان بطور ماده الحاقیه بعد پیشنهاد شود بنده هم قبول میکنم که دولت برود مطالعه کند و يك فرمول صحیحی پیدا کند برای این مطالبات .

بعضی از نمایندگان - پس این تبصره ماده الحاقیه شود ؛

مخبر - بلی ماده الحاقیه آخر قانون .